

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

KOMÜNİST

KÖZ

AYLIK KOMÜNİST GAZETE FİYATI: 50 TL (KDV DAHİL) TEMMUZ 2026 SAYI: 55 (153) www.kozgazetesi7.org

Devrimci Siyaseti Büyütmek için “Varoşlarda Birleş”

Yeni bir yükseliş dalgası yaşanacaksa bu çıkışın zemininin yine varoşlar olacağını, devrimci siyasetin en geniş şekilde varoşlarda kendine yer bulmasının bu nedenle elzem olduğunu savunduk. Varoşlarda geniş bir devrimci faaliyetin ortaklaşa örülmesi gerektiğinin altını çizdik. Bugün de varoşlarda sınıf temelli bir devrimci mücadele yürütmek sadece mümkün değil, aynı zamanda acil bir gerekliliktir. Siyasi krizin derinleştiği bu dönemde varoşları burjuva siyasetinin ve reformizmin etkisinden kurtaracak ve emekçilere güven verecek faaliyetin temellerini oluşturmak bugün tüm devrimci güçlerin ortak görevidir.

s.8

Burjuva Cumhuriyeti Tarihinin En Büyük Krizi İçinde GÜÇLÜ TÜRKİYE PROPAGANDASINA KANMA!

NATO zirvesi, Erdoğan'ın müsamere-lerle beslediği “Güçlü Türkiye, Güçlü Lider” propagandasına rağmen, onun güçsüzlüğünün resmini çıkardı. Zirve biterken Erdoğan'ın elinde Trump'ın sözleri, üstünde ise NATO müttefiklerine “Askeriniz olurum” deyip, gerçekleştirmeye çalıştığı takdirde dışarıda Türkiye'yi savaşa itecek, içerideki siyasi krizi birkaç kat daha derinleştirecek bir vaat kaldı.

Erdoğan içerideki krizini, ABD ile ilişkilerini onararak hafifletmeye, yeniden merkeze dönmek için yolunu yapmaya çalışıyor. Mümkün değil. Çözüm süreci Türk ulus devletinin altını daha da oyuyor. Yaklaşan seçimler, 12 Eylül rejimini daha da büyük bir anayasa krizine sürüklüyor. CHP'ye dönük her hamlesinin burjuva muhalefeti Özel-İmamoğlu etrafında daha da birleştirmesi cabası.

Zirve öncesinde olduğu gibi, zirve sonrasında da Erdoğan, sahip olmadığı bir gücün propagandasından başka bir şeye sahip değil. Dolayısıyla Erdoğan'ı ve onun bekçilik ettiği rejimi yerle bir etmek isteyenlerin ilk yapması gereken, bu propagandanın altı boş olduğunu görmek, emekçilere bu gerçeği anlatmak ve zayıflayan düşmanın üzerine yürüyüşe hazırlanmak.

Komünistlerden

NATO ve Türkiye'de Antiempyalist Gelenek

Alinteri ile birlikte örgütlediğimiz Hasan Coşkun Panelleri'nin bu seneki oturumuna YDİ Çağrı da konuşmacı olarak katıldı.

s.3

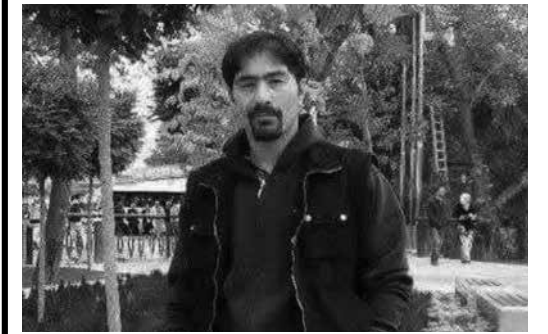
Asıl Düşman Kendi Yurdunda!

NATO'ya Hayır Koordinasyonu'nun NATO zirvesine karşı Kadıköy'de düzenlediği eyleme Alinteri ile ortaklaşa katıldık.

s.4

Ethem Sarısülük Mezarı Başında Anıldı

Gezi'de dövüşürken polis kurşunuyla vurulması sonucu yitirdiğimiz Ethem Sarısülük'ü mezarı başında andık.

s.7

Empyalistleri Savaştan İşçiler Söküp Atacak

Alinteri ve Köz olarak NATO'ya karşı mücadele çağrımızı içeren ozaliterimizi İzmir'in duvarlarına taşıdık.

s.5

KÖZ'ÜN SÖZÜ

NATO Zirvesinin Gösterdikleri

Ankara 2026, NATO tarihinin en sönük zirvelerinden biriydi. Bu nedenle, dünya basınında da alınan şu ya da bu kararlar değil, liderler arasındaki görüşmelerle ilgili haberler çıktı. En yoğun ilgiyi Trump'ın Zelensky ve Erdoğan ile kurduğu temasların çekmesi de çarpıcıdır. Biri ABD'nin şamar oğlanı, diğeri ise NATO'nun temel projelerinin dışına düşmüş iki ülkeyle kurulan temasların gördüğü ilgi, NATO'nun geleceğini değil geleceksizliğini ve çaresizliğini göstermektedir. Zira bunlardan bir tanesi NATO'nun başındaki sorunlardan biridir; diğerinin de kendi başına sürececek merhemi yoktur. Zirvede ortak bir kararlılıktan çok, ikili görüşmelerin damga vurması da bileşenlerin ortak hareket etme kapasitesinin arttığını değil, azaldığını anlatır. Nitekim “ağır toplar” arasında kurulan tüm temaslar, ABD'nin NATO'yla olan bağlarını zayıflatmasının önüne geçme, adım adım ilerleyen bir aşınmayı kontrol altına alma amacı taşıyordu.

s.10

Siyasi Faaliyet, Propaganda ve Ajitasyonda Birlik, Bir Araç Olarak Gazete

İlkel, hedefe dönük ve planlı siyasal faaliyet göz önünde tutularak oluşturulan siyasal propaganda ve ajitasyon içeriği, her çalışmada aynı şekilde somutlanmaz fakat her çalışmada bu içerik kullanılır. Komünistlerin farklı alanlardaki siyasal çalışmalarını birbirine bağlayan, propaganda ve ajitasyonda ortaklık ve sürekliliktir. Komünist partinin duvarlarını ortak bir siyasal mücadeleyle örmeyi hedefleyenler, farklı zeminlerdeki duvarcılarının aynı plana uygun bir duvar ördüklerini görmeli ve göstermelidirler. Bu ise tüm siyasal faaliyetin içeriğinin gazetede kendisine yer bulmasıyla mümkündür.

s.11

NATO'ya ve Hizmetkârlarına Karşı Sınıf Mücadelesini Büyütelim!

Ne kadar sıkışsa da NATO kendi başına çözülüp dağılmayacak, saldırganlığı azalmayacak. Empyalistlerin ittifakı, yıkmadıkça yıkılmayacak. NATO'ya karşı mücadele onun kirli işlerinin masası olmaya gönüllü Türk tekelci burjuvazisi ve onun devletine karşı mücadeleyi büyütmekle başlar.

s.5

Okur/Yazar Mektupları

2026 Hasan Coşkun panelinden izlenimlerim

28 Haziran tarihinde İnşaat İşçileri Sendikası'nda "NATO ve Türkiye'de Antiemperyalist Gelenek" paneline katıldık. Hasan Coşkun ve yoldaşları anısına yaptığımız saygı duruşuyla başlayan panelde Köz, Alinteri ve YDİ Çağrı konuşmacıları hem kendi fikirlerini belirtirken hem de gelen soruları cevapladılar.

Konularımız NATO'nun tarihi, antiemperyalist olmanın günümüzdeki anlamı ve Türkiye topraklarında antiemperyalist geleneğin kilit noktaları üzerine şekillendi. Köz konuşmasında Türkiye'de antiemperyalizmin tarihinin Mustafa

Suphi TKP'sinden sonraki dönemde 71-72 kopuşu ile başlatılması gerektiğini savunarak "68 kuşağı" olarak anılan çizgiyle bir süreklilik oluşturmalarının beraberinde getirdiği sorunları eleştirdi.

Panelde üç farklı akımın ortak paydada buluştukları noktalar, devrimci olunmadan antiemperyalist olunmayacağı ve asıl düşmanın dışarıdaki bir tehlike değil, içimizde barınan bir güç olmasıydı. "Asıl düşman kendi yurdumuzdadır!" afişi ile belirtilen bu sonuç, konuşmacıların ifade etmeye çalıştığı şeyi net bir biçimde yansıttı.

Panelin ardından yoldaşlarla genel değerlendirmeler ve tartışmalar yapıldı ve üç akımın da yayın organları katılımcılara sunuldu. Farklı görüşlerden yoldaşlarla beraber Türkiye'de ve dünyada antiemperyalizm tarihi üzerine konuşarak fikir ayrılıklarına rağmen devrimci bir partinin boşluğunu çektiğimiz konusunda ortak paydada buluştuk.

Panelin düzenlendiği mekanın Tarlabası olması ise kökeni Tarlabası olan bir Köz okuru olarak hem tanıdığım sokaklarda tekrardan dolaşmamı hem de mahallenin durumunu tekrar gözden geçirebilmemi sağladı. İnşaat İşçileri Sendikası'nda toplanabilmemiz bu açıdan şahsen benim adıma avantajlı oldu.

Baş Düşman Yurdumuzdadır!
İstanbul'dan Bir Köz Okuru

Faili meşru kadın cinayeti Tuğba Yavaş

Tuğba Yavaş, kocası Prof. Dr. Alptekin Yavaş tarafından öldürüldü. Bunu herkes biliyor. Mahkeme biliyor, üniversite biliyor, sokaktaki vatandaş biliyor. Ama Alptekin Yavaş hâlâ özgür, hâlâ kürsüde, hâlâ öğrencilerine "ders" anlatırken; hak arayışında olan yoldaşlarımız, doğru haber yapan gazeteciler, sokaklarda temel yaşam hakları için eylem yapan öğrenciler hapiste, susuruluyor, yargılanıyor. Nasıl? Bu sistem kadın cinayetlerini "faili meçhul" değil "faili meşru" kılmak üzerine kurulu. Alptekin gibi katiller, iktidar yandaşlarının gücü arkasındaysa, üniversiteyi, tanınıyorsa, "iyi bağlantıları" varsa ceza değil koruma alır.

Mahkeme günü oradaydık. Alptekin Yavaş yine özgür. İddianame zayıf, deliller yetersiz; savcı tembel, hakim ise onun bunun torpillisi. Peki ya üniversite? Rektörlük sessiz, dekanlık sessiz, öğrenciler sessiz. Alptekin hâlâ sınıfın önünde geziyor. Bu bir tesadüf değil, bu sistemin ta kendisidir; Tuğba Yavaş ise bu sistemin kurbanıdır ve tek kurban o değildir. Her kadın cinayeti aslında aynı zincirin halkasıdır: Erkek şiddeti meşrulaştırılır, kadın bedeni denetlenir, adalet sermayeye ve cinsiyete göre dağıtılır. Üni-

versite, bilimin ve aklın yuvası değil midir? Nasıl olur da bir katil, üniversitenin duvarları arasında öğretmenlik yapabilir? Nasıl olur da kürsü, bir kadın katilini ağırlar? Çünkü üniversite, sermayenin ve iktidarın taşeronudur. Alptekin Yavaş, sadece bir birey değil; bu düzenin bir ürünüdür. Onu koruyan, ceza almamasını sağlayan, eğitim hayatına devam ettiren bu sistemdir. Ve bu sistem, kadınları yaşatmak için değil, erkek egemenliğini sürdürmek için vardır.

Tuğba'nın mahkemesinde ne öğrenciler vardı, ne insan kalabalığı. Herkes Alptekin'in cezasız kalacağını biliyordu, kadın cinayetleri sıradanlaştı. Yine de oradaydık çünkü Alptekin Yavaş özgürse, sessizliğin eseridir. Bu sistem, kadınları öldürmeye devam eden, katilleri kollayan, muhalif sesleri ve gerçek habercileri hapse tıkayan bir makinedir. Biz bu makineye karşı, nefesimiz yettiğince, sesimiz yettiğince haykıracağız. Alptekin Yavaş'ın serbest dolaştığı her gün, Tuğba'nın ruhuna ihanettir. Ve bu ihanet, ancak bu düzenin tümüyle yıkılmasıyla sona erecektir.

ÇOMÜ'den Bir Öğrenci

Komünist Manifesto'dan Gotha-Erfurt programlarına

Maltepe'deki okuma grubumuzda yaptığımız Ne Yapmalı okumasının ardından sırasıyla Komünist Manifesto ve Gotha-Erfurt Programlarının Eleştirisi okumaları yaptık. Gerçekleştirdiğimiz oturumların içeriğini özetlemeden önce Ne Yapmalı okumasının ardından yaptığımız değerlendirmelere paralel şekilde grup olarak yürüttüğümüz çalışmayı değerlendirmemize yer vermekte yarar var.

NASIL BİR OKUMA YÜRÜTTÜK?

Ne Yapmalı'nın tamamlanmasının ardından hemen yeni bir kitaba geçmek yerine yine Ne Yapmalı'yı farklı kesimlerle konuşabileceğimiz iki ayrı oturum planladık. Bunlardan birisini Köz gazetesine okur mektubu olarak yollayıp bizim gibi Ne Yapmalı okuduğundan haberdar olduğumuz Çanakkale'deki arkadaşların İstanbul'da olduğu bir sırada onlarla birlikte; birisini de solun farklı kesimleriyle seminer, panel, söyleşi vb. gerçekleştirdiğini bildiğimiz yazar Fuat Filizler'le gerçekleştirdik. Oturumlarda konuşulan içerik, daha önce Ne Yapmalı okumalarını aktardığımız değerlendirmeye tekabül etti.

Bu oturumların ardından yeni okuma materyalimize birlikte karar verdik. Ne Yapmalı'nın birinci bölümünde sözü edilen, marksizmin teorik ve programatik mirasının, sahip çıkılması gereken siyasal çizginin ne olduğunu daha iyi tartışabilmek için Komünist Manifesto, Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi ve Devlet ve Devrim modüllerini içeren bir okuma takvimi planladık.

Komünist Manifesto dört bölümden oluşsa da ilk hafta bağlamını, Marx ve Engels'in komünizme nasıl kazanıldığını, Manifesto'nun nasıl ortaya çıktığını ve Manifesto hakkında kimi hurafeleri ele aldığımız bir oturum gerçekleştirdik. Bu oturumda ek okumalar olarak Engels'in "Komünistler Birliği'nin Tarihi Üzerine" yazısını, tarihi veri açısından David Fernbach'ın Siyasal Marx kitabının ilk bölümünü, Komünistlerin Gözüyle Siyasal Portreler kitabında yer alan Wilhelm Weitling portresini ve Komünist Birlik Tüzüğü'nü okuduk.

İkinci hafta "Burjuvalar ve Proleterler" bölümünü, aralarında niteliksel farklar olduğunu vurgulayarak Alman İdeolojisi'nin tarihsel materyalizm hakkındaki kısımları ve Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı'nın önsözü ile birlikte okuyarak tartıştık.

"Proleterler ve Komünistler" bölümünü tartıştığımız üçüncü hafta "Komünist Birlik Merkez Komitesi'nin Birlik'e Çağrısı"nı ve Marx'ın Komünist Birlik hâlâ varlığını sürdürüyorken yazdığı Fransa'da Sınıf Mücadeleleri'nin köylülükle ittifak, iktidar sorunu ve diktatörlükle ilgili kısımlarından da yararlandık.

"Sosyalist ve Komünist Literatür" başlıklı üçüncü bölüm ve "Komünistlerin Çeşitli Muhalefet Partileri Karşısındaki Tutumları"nı konuştuğumuz son hafta ise ek materyaller okumasak da verimli tartışmalar yürüttük.

Komünist Manifesto okumalarımız sırasında Yordam Yayınları'nın şubat ayını Manifesto ayı ilan etmesinden ve bu konuda çeşitli yazılara yer vereceklerini duyurup bir panel örgütleyeceklerinden haberdar olmamızdan sonra kendileriyle bağ kurmayı, bu panelde yer alıp ortak neler yapabileceğimizi konuşmayı planladık. Bu planımızın herhangi bir ayağını gerçekleştiremedik. Bu da bizim kendi dışımıza dönük planlarımızın kısıtlarını ve harekete geçme düzeyimizin darlığını gösteren bir veri oldu.

Manifesto okumalarının ardından Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi'ni iki ayrı oturumda tartıştık.

10 kişinin yer aldığı grubumuzda oturumları ortalama 5-6 kişi ile gerçekleştirdik. Oturumlar için yer ayarlama sorumluluğunu dönüşümlü olarak aldık. Evlerde yaptığımız toplantılar olmakla birlikte Kartal İşçi-Sen ve Maltepe Mar-tı Kültür Sanat da mekan için destek aldığımız

yerler oldu. Oturumlar arasında kimi toplantılarımızı değerlendirme amaçlı yaptık.

OKUMALARA KATILMAYANLARIN TAKİBİ, OKUMA KONULARININ BELİRLENMESİ, YENİ KATILIMLAR VE OTURUM ÖNCESİ HAZIRLIK

Ne Yapmalı okumasının sonunda, başlar-ken koyduğumuz katılım şartlarımızın birileri elensin diye değil, okumanın salâhiyeti sağ-lansın diye belirlendiğini ve devamlılık sorunu yaşayan arkadaşlarımızın sorumluluğunu yeteri kadar alamadığımızı tespit etmiştik. Bu sorun hâlen devam etse de birbirimizle olan iletişimi-mizin arttığını gözlemledik. Bununla birlikte, bu sorunun çözümünün teknik değil, aşağıda işaret edeceğimiz başka bir yerle ilgili olduğunu tes-pit ettik. Bu konuda aldığımız somut karar ise hâlihazırda grupta bulunup oturum öncesi ulaştığımız, okumalara katılmak istediğini, gruptan da faydalandığını ama bir türlü katılma imkânı yaratamadığını gözlemlediğimiz arkadaşları at-mamak, onlardan okumalara katılamasa dahi okuma materyali sağlanması, kitap ihtiyacı vb. gibi katkı almak oldu.

Bunları genel olarak konuşurken okuma grubuna eğitsel bir araç olarak bakmaktan zi-yade yürüttüğümüz işin örgütleyici ve örgüt-lendirici niteliklerini öne çıkarmanın daha an-lamlı olduğunu bir kez daha konuştuk. Ancak bu bilinçle hareket ettiğimizde okumalara katıl-mayanların takip edilmesi, hazırlık faaliyeti gibi sorunları çözebileceğimizi konuştuk. Okuma metinlerinin belirlenmesi, tartışılacak konuların kararlaştırılması da bu doğrultuda, katılımcı gibi değil özne olarak hareket ettiğimiz zaman ihti-yaçlarımız uygun olarak şekillenebilir.

Oturumlarda yapılacak tartışmaların da her zaman bir kitabın belli bir bölümüyle ilgili olma-sı gerektiğini, birlikte tartışmak istediğimiz daraltılmış konu başlıklarını "mini söyleşiler", atölyeler şeklinde tartışabileceğimizi kararlaştır-dık. Konuların o anki ihtiyaç ve önceliklerimize göre belirlenmesinin de kolektif bir işleyişe yol açarak daha örgütlendirici bir işlevi olacağını değerlendirdik. Bir başka toplantımızda ise La-borans kolektifinden arkadaşlarla bu tip oku-ma/atölyeler yapma imkânımız olduğunu ele aldık. Bu konu başlıklarını, okuma materyalle-rini belirlemek için arkadaşları bir sonraki otu-rumumuza davet etmek üzere bir arkadaşımız sorumluluk aldı.

Bir süredir grubumuz başlangıca göre daral-dı, bu da toplantı işleyişini, sorumluluklarını-zı da etkileyebildiği için grubumuza yeni katıl-ımlar adına konuştuğumuz somut şeyler oldu. Davet etmek istediğimiz arkadaşları konuşmuş olduk. Hepimizin bizimle benzer kaygıları, ihti-yaçları olan, okumaya katılabilecek arkadaşları davet etmesi ve katılmasının iyi olacağını, genel olarak bu konuda daha fazla inisiyatif alıp top-lama açmak gerektiğini konuştuk.

Bu modülü bu şekilde tamamlamış olduk. Bir sonraki oturumumuzda konuşmak üzere Komünist Manifesto ve Gotha-Erfurt Program-larının Eleştirisi toplamında konuştuğlarımızı özetleyici bir yazı kaleme almak üzere dört ar-kadaşımız sorumluluk aldı. Bu oturumda daha önceki "Devlet ve Devrim" okuma planımızdan bağımsız olarak yeni katılımcılar ve Laborans'tan arkadaşlar ile birlikte önümüzdeki dönem çalış-malarımızı, tartışma konuları ve okuma takvimi-mizi planlamayı hedefliyoruz.

Gülsuyu'ndan İşçiler

NATO ve Türkiye’de antiemperyalist gelenek

Alinteri ve Köz olarak düzenlediğimiz 2026 Hasan Coşkun Panelleri’nin teması “NATO ve Türkiye’de Antiemperyalist Gelenek” oldu. 28 Haziran’da İnşaat-İş Sendikası’nın Tarlabası lokalinde gerçekleştirilen panelde Alinteri, Köz ve Yeni Dünya İçin Çağrı panelist olarak yer aldı.

Hasan Coşkun’un ve onun döneminde kavga-ya atılan sayısız devrimcinin mücadelesini Türkiye’de antiemperyalist gelenekte önemli bir dönüm noktası olan 71-72 kopuşu ile ilişkilendiren açılış konuşmasının ardından devrim mücadelesinde ölümsüzleşenler için saygı duruşu yapıldı.

İlk turda söz alan Köz konuşmacısı şunları ifa etti:

“Antiemperyalizm devrim sorunu olduğu için devrimci olmadan antiemperyalist olmak mümkün değildir. Türkiye’de antiemperyalist geleneğin iki doğumu vardır. Birincisi, Suphi TKP’siyle başlamış, işçi köylü şuralarının iktidarı mücadelesiyle antiemperyalist mücadeleyi birbirine kopmaz şekilde bağlamış ancak kısa sürmüştür.

İkincisi ise 71-72 kopuşuyla, THKP, THKO ve TKP/ML’nin kuruluşuyla olmuştur. Emperyalizme karşı mücadelenin ancak iktidar mücadelesiyle ve buna uygun savaş örgütlerinin kurulmasıyla başlayacağı anlayışıyla yeniden doğmuştur. Bugün hâlâ bu miras yaşasa da 71-72’de kopulan reformist çizgiye bizi götürmeye çalışan güçlü bir çekim var.

Emperyalist güç kavramını emperyalistler arası çelişkileri yok sayarak tarif edersek NATO’ya ya da ABD’ye karşı olan herkes devrimci olur. Böylece karşı devrimci burjuva devletler de emperyalizme karşı mevzi olarak görülür. Bu yaklaşıma karşı mücadele etmemiz gerekir. Türkiye’de antiemperyalist geleneği sahiplenenler, yani 71-72 kopuşunu izleyenler olarak, o kopuşun politik eylemine sahip çıkmamız gerekir.

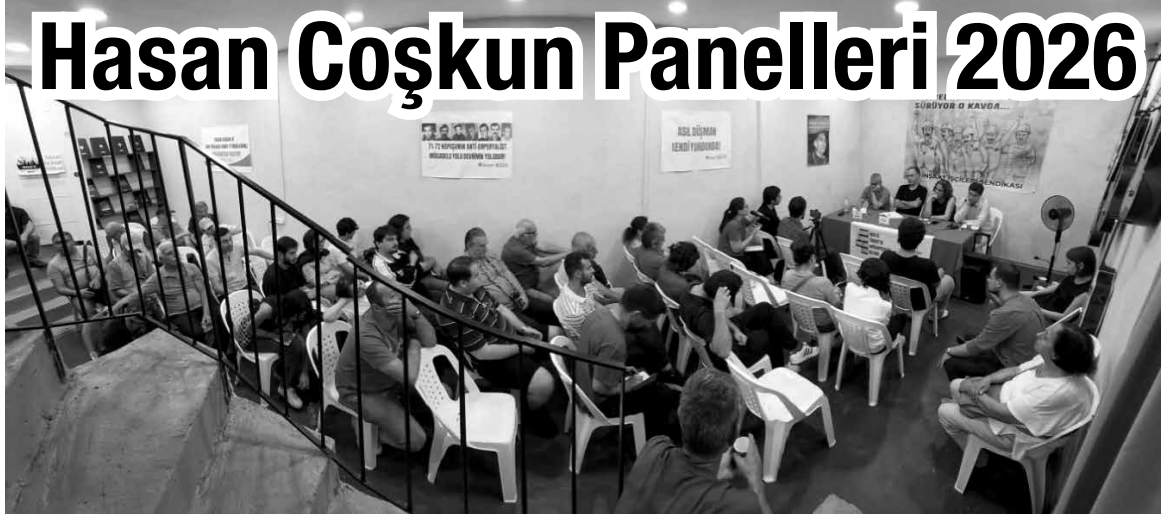
Sadece devlete karşı değil, bu devletin işini yürüten hükümete karşı mücadeleyle, demokrasi savaşının iktidar sorunu olduğu bilinciyle NATO’ya karşı çıkabiliriz. Emekçiler arasında bu siyaseti yaptığımızda bu geleneğin ruhuna uygun şekilde hareket etmiş oluruz. Bu yüzden devrimcilerin ortak bir güçbirliği yapması gerekir.”

Yeni Dünya İçin Çağrı şunları aktardı:

“Dünya genelinde emperyalist güçler arasında yeniden paylaşım kavgası yaşanmaktadır. Bugün tüm güncel savaşlar bir dünya savaşının ön hazırlıkları ve mevzi kazanma çabasıdır.

Üçüncü dünya savaşında çatıyacak iki temel aktör, askeri olarak hazır olmayan ama ekonomik etki alanlarıyla güçlenen Çin ve gerilemesine rağmen egemenliğini korumak için saldırganlaşan, askeri gücü yüksek ABD olacak.

NATO içinde de emperyalistler arası çelişkiler sertleşmektedir. En saldırgan güç olan ABD emperyalizmi gelişmeleri belirlemektedir. Ancak NATO’nun iç çelişkileri olması NATO’nun dağılacağı

anlamına gelmez. ABD ve AB emperyalizminin de Türkiye’nin de NATO’ya ihtiyacı vardır.

Birincisi, emperyalizm kapitalizmin tekeli aşamasıysa emperyalizme karşı mücadele aynı zamanda kapitalizme karşı mücadeledir. İkincisi, antiemperyalist mücadeleyle devlete karşı mücadele bir bütündür. ‘Asıl düşman kendi yurdunda’ demeden emperyalizme karşı mücadele edilemez. Üçüncüsü, antiemperyalist mücadele sadece ABD emperyalizmine karşı mücadele demek değildir. Dördüncüsü, antiemperyalist mücadele sadece hükümeti devirme mücadelesi değil, devleti yıkma mücadelesidir.

İran savaşına dair ABD emperyalizmine darbe vurduğu söylenerek İran devletini destekleyen veya tam tersini yapan hâkim bir tutum vardır. Komünistlerin gerçek bir antiemperyalist tutumun mücadelesini vermesi gerekmektedir.”

İlk turun son sözünü alan Alinteri, konuşmasında şunları ön plana çıkardı:

“Türkiye’de antiemperyalist geleneğin 1920’lerden itibaren kimi lekelerle de olsa doğduğuna katlıyoruz. Ancak bu çizgi kesintiye uğradı, 1920-1960 arasında tutarlı bir antiemperyalist mücadele çizgisi gelişemedi; ya emperyalizm dışsal bir olgu olarak görülerek ya da emperyalizme ilerilik atfedilerek sürdürüldü. Antiemperyalist mücadeleye dair 71-72’yi, bir kopuş olarak görmek, devrimci bir antiemperyalizmin yeniden doğuşu olarak okumak gerekir.

Lenin, Kautsky ile polemiginde onu ekonomi ve siyaseti ayırmakla eleştirir. Bugün hâkim olan Kautskici yaklaşım, saldırganlığı emperyalizmin ayrılmaz yönü değil, tercihi olarak ele aldığından dolayı kimi emperyalistleri ilerici/banşıl oldukları gerekçeyle desteklemenin önünü açar.

Neoliberal düzen solda emperyalizm ve antiemperyalist mücadele anlayışlarını da aşındırdı. Emperyalist sistemde Türkiye’nin de yeri olduğu ve emperyalist ihtiyaçları temel alarak hareket ettiği unutuldu. Misak-ı Milli antiemperyalist bir kavram hâline geldi, ulusalcılık buradan beslendi.

Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkı savunusu, antiemperyalist mücadele için de bir

turnusoldur. Bu turnusol, emperyalistler arası paylaşım kavgası kızıktıkça daha ciddi bir ayrışmaya zemin hazırlıyor.

Lenin net bir şekilde ‘emperyalizme dair bu çarpık anlayıştan kopmalıyız’ demiştir. Bugün dünyanın yeniden paylaşımının söz konusu olduğu, emperyalizmin yapısal krizinin dünya genelinde savaş dışında aşılmasının mümkün olmadığı bir süreçte, bizim de bu topraklarda daha tutarlı bir antiemperyalist mücadele yaklaşımını siyasi olarak hem kurucu anlamda var etmemiz hem de emekçiler içinde propaganda yaparak bilince dönüşmesini dert etmemiz acil bir ihtiyaç hâline gelmektedir.”

İkinci turda ilk sözü Yeni Dünya İçin Çağrı aldı:

“Emperyalizm dünya sistemiye emperyalizme karşı mücadelenin de enternasyonal olması gerekir ama bunun biçimi somut şartlara bağlıdır. Birbirine siyasi-ideolojik olarak yakın olanların platform içinde yan yana gelmeleri ve yeni bir uluslararası platform oluşturmak için kendi aralarında tartışmaları gerekir.

71-72 kopuşunu gerçekleştirenler arasında ilkesel farklılıklar vardır ancak hepsinin çıkış noktası antikapitalist mücadeledir. Komünizm hedefine gitmek için komünist partisinin gerekli olduğunu somutlayan TKP’nin sahiplenilmesi gerekir ama programatik olarak eleştirdiğimiz şeyler de vardır.

Türkiye emperyalistleşme sürecindedir ama hâlâ bağımlı kapitalist bir ülkedir. Türkiye’nin emperyalist olup olmaması komünistlerin görevleri açısından bir şey değiştirmez. Ancak devrim aşamalarını ve stratejilerini değiştirebilir.

Koşullar ne olursa olsun, devrimciler ve komünistler, grupçuluk ve rekabetten uzak geniş ortaklıklar kurmayı gözetmelidir. Çağrı olarak biz buna hazırız, önümüzdeki dönemde de yapmaya çalışacağız.”

Alinteri konuşmacısı şunları aktardı:

“Bağımlı devletler de kapitalist özülle beraber sistemin organik parçasıdır. Türkiye ise emperyalist zincir içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Türkiye’deki tekeli burjuvazi ve devletine karşı

mücadele, emperyalizme karşı mücadeleyi içerir. ‘Asıl düşman kendi yurdunda’ çizgisi de, Lenin’in zayıf halka teorisi de bu şekilde anlam kazanır.

Lenin’in emperyalizm teorisini Kautsky’den ayıran ve devrimci özünü oluşturan temel nokta, devrimci ulusal kurtuluş mücadelesini desteklemesidir. Lenin, emperyalizme karşı mücadeleyi ve ayrılıp kendi devletini kurma hakkını bir devrim dinamiği olarak görür.

Tek kutbun olmadığı dünyada, ABD’ye karşı olsa dahi başka bir kutbun, Rusya ve Çin’in yanında hareket eden, burjuvazinin denetiminde olan devletlerin, antiemperyalist bir niteliğe sahip olması mümkün değildir.

Antiemperyalist mücadelenin özündeki antikapitalizmi ele almadığımızda ve emperyalizmi açık işgal ve darbelerle sınırladığımızda anayurdu savunmacılık öne çıkar. ‘Asıl düşman kendi yurdunda’ şiarını kapsayan Lenin’in yaklaşımı antikapitalist bir antiemperyalizmi zorunlu kılar.”

Panelin son sözünü Köz konuşmacısı aldı:

“Lenin’in emperyalizm teorisi taksonomik değil siyasi bir ihtiyaçtan doğmuştur. Dünyada yeniden paylaşım kavgasında belirleyici olan devletler, emperyalist olarak tarif edilmiştir. Türkiye’nin ya da başka bir devletin ise ihtirasları belirleyici değildir.

Paylaşım savaşı çıktığında emperyalistlerin bölüğü yerler ulus devletler değil, ulusal hareketlerdir. Birleşik Kürdistan ve Filistin’i savunmak antiemperyalisttir çünkü Ortadoğu’da ABD’nin ulus devletleri koruma planıyla taban tabana zıttır. Türkiye’de ulusların kendi kaderini tayin hakkı mücadelesini desteklemek antiemperyalizmdir.

Komintern’in ulusal devrimci hareketleri desteklemeye yönelik baştaki tutumu nettir. Bu statüko içinde herhangi bir burjuva ulusal devlet antiemperyalist olamaz. Sonrasında ulusal devletler mevzi olarak görülmeye başlanmıştır; kurtuluş savaşları ulusal kurtuluş savaşları statüsü kazanmıştır.

71-72 kopuşunun önemi tam da buradadır. ‘Emperyalizme karşı mücadele iktidar sorunudur. Devletin aygıtlarına yaslanarak değil, bizzat biz bu mücadeleyi vereceğiz.’ diyen bir ortak payda, emperyalist mücadele için dönüm noktasıdır. Kürdistan dinamiğiyle de bağlantılı olarak bu topraklarda 71-72 kopuşunun mirası bitmedi ve bu maddi gerçeklik bizim için bir umut kaynağıdır.

Komünist Enternasyonal’in kuruluşu ideolojik programatik sorunlarda benzerlikle değil, savaşa karşı politik tutumla olmuştur. Bugünkü ihtiyacımız da budur. Eylem birliğinin ötesine geçen bir güç, merkez, odak olmamız gerekir. Devrimciler olarak kararlı ve güçlü şekilde sahneye çıkmalıyız. İdeolojik ayrımları önemsizleştirmeden ama ‘önce eylem vardı’ diyerek emekçilerin arasında faaliyet yürüttüğümüzde kökümüze sahip çıkmış oluruz. O zaman devrimci parti de, komünist bir enternasyonal de, bir temenni ve uzun vadeli plan olmaktan çıkar, politik ve somut bir sorun hâline gelir.”

Bir değerlendirme:

Yoldaşımızın adını verdiğimiz bu etkinliği, devrimci mücadelenin gündemine, sorunlarına ve görevlerine dair diğer sol akımlarla konuşmak ve panellerle sınırlı olmayan bir eylem birliğinin önünü açma hedefiyle düzenliyoruz. 7-8 Temmuz’da Ankara’da yapılacak olan NATO zirvesi gündemdeyken, neredeyse tüm sol akımlar NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik ve bu birliğin de içinde yer aldığı NATO’ya Hayır Koordinasyonu’nda buluşmuşken, panelimizin başlığını da “NATO ve Türkiye’de Antiemperyalist Gelenek” oluşturdu.

ASIL DÜŞMAN KENDİ YURDUNDA

Yeni Dünya İçin Çağrı’nın da yazdığı gibi panelde verimli ve canlı tartışmalar yürütüldü. Ancak bunun da ötesinde, konuşmacı olan üç siyasi kimliğin temsilcisi de NATO’ya ve emperyalizme karşı mücadele konusunda üç esas noktayı ortak bir şekilde vurguladı: Emperyalizme karşı mücadele devrim mücadelesinden bağımsız ele alınmaz. Antiemperyalist mücadele sadece ABD emperyalizmine karşı değil, tüm emperyalist devletlere karşı mücadeledir; bir emperyalist

güce karşı çıkarken başka bir emperyalist güce yedeklenmemek gerekir. “Asıl düşman kendi yurdunda” demeden antiemperyalist bir mücadele yürütülemez; bu coğrafyada antiemperyalist mücadele, Türk devletini yıkma mücadelesidir.

Türkiye’nin emperyalist dünyada rolü, Türkiye’deki rejimin karakteri ve bu topraklarda antiemperyalist mücadele geleneğinin serencamı hakkında bir dizi farklı görüş de ifade edildi elbette. Bu görüşleri ön plana çıkarmamamız onları yok saydığımız yahut küçümseyip gereksizleştirdiğimiz için değil, bugünün devrimci mücadelesi açısından ortaklaşılan noktaların öneminin ve bize yüklediği sorumlulukların önüne geçmemesi için. Bilakis savaş gibi komünist hareketin uluslararası tarihinde turnusol kağıdı olmuş bir konuda buluşulan bu noktalar, uzun bir süredir ne ulusal ne de uluslararası bir önderliğin olduğu bu parçacı tabloda her zamankinden daha önemli.

PANELİN ÖRGÜTLENME BİÇİMİ GEÇEN SENENİN İLERİSİNDEDİR

Panelin örgütlenme biçiminin geçen senekinden daha ileri bir örnek teşkil etmesinin sebebi, örgütleyici ve konuşmacı kurumların sayısının artması ya da panele daha fazla kişinin katılması değil. Bunlar önemli veriler olmakla beraber

bu süreci yürüttüğümüzü belirleyen, ona yön veren siyasi amaç ve kaygılardan dolayı bu seneki Hasan Coşkun panelinin geçen senenin gerisine düşmediğini, bilakis geçen seneki olumlu örneği daha da ileriye taşıdığını tespit ediyoruz.

Geçen sene Hasan yoldaş adına düzenlediğimiz bu etkinliklerin amacının onu devrim mücadelesinde diğer devrimcilerden daha yüksek bir yere koymadığımız olduğunu ifade etmiştik. Devrimci mücadelede yitirdiğimiz tüm devrimcileri anmanın sorumluluğumuz olduğunu daha açık bir şekilde göstermemiz gerektiğini söylemiştik.

Geçen seneye kadar Hasan Coşkun Panelleri’ni Köz olarak tek başımıza örgütliyorduk. 2025 yılında İşçi Sınıfının Kurtuluşu ile birlikte bunun sorumluluğunu aldık. Bu yıl ise paneli Alinteri ve Köz olarak birlikte örgütledik. Fakat bunu Hasan Coşkun Panelleri ile sınırlı, onun örgütlenme biçimiyle ilgili bir gelişme olarak değil; Alinteri ile beraber aralık ayında duyurduğumuz, devrimci odağı yaratmak için başlattığımız güçbirliğinin bir parçası olarak değerlendirmek gerekir. Bu ise zaten bir eylem birliğinin sınırlarını aşan ve onunla sınırlı değerlendirilemeyecek başlı başına olumlu bir süreçtir. NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik’in eylemlerine “Asıl düşman kendi yur-

dunda” çizgisini ön plana çıkartan ortak şiarlarla katılmamız, NATO’ya dair ortak imzalı bir bildiri yazmamız ve bu bildiriyi çeşitli çalışmalarımızla emekçilere ulaşturmamız gibi Hasan Coşkun panelini de NATO ve antiemperyalist mücadeleyi, bu bağlamda 71-72 kopuşunu gündem edecek şekilde örgütledik.

Bu panel kapsamında değerlendirilebilecek olumlu gelişme, Alinteri ile beraber yukarıda ifade ettiğimiz maksadı anlatarak diğer sol akımlara bu etkinliğin örgütleyicisi ve konuşmacısı olmak için bir çağrıda bulunmamız oldu. Çağrımızın ulaştığımız akımların çoğu tarafından karşılık bulmaması ise bu maksatta ortaklaşmaktan ziyade ya hükümetin NATO zirvesi öncesi yaptığı tutuklama ve gözaltı saldırıları ya da bununla ilişkili veya ilişkisiz biçimde var olan maddi sınırlar nedeniyleydi.

Bu noktalarda amacımıza uygun bir şekilde hareket etsek de, gazeteye yansımamasından da görülebileceği üzere, Hasan Coşkun panelinin çalışmasını planlı bir siyasi çalışmayla yürütemedik. Önümüzdeki süreçte bu eksikleri aşan bir politik çalışmayı yürütmek sorumluluğumuz.

Asıl düşman kendi yurdunda!

NATO'ya Hayır Koordinasyonu, 7-8 Temmuz'da Ankara'da yapılacak NATO zirvesine karşı "İstenmiyorsunuz! NATO yoksullaşma, katliam ve yıkımdır!" şiarıyla Kadıköy'de eylem düzenledi. Koordinasyon'un bir parçası olan NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik bileşeni olan kurumlar, Birlik'in "Halkların Katili NATO'ya Hayır!" pankartı arkasında sıralandı. Alinteri ve Köz olarak biz de pankart arkasında ortak bir kortej oluşturarak yerimizi aldık.

Alinteri ve Köz olarak eyleme, NATO'ya karşı mücadelenin Türk devletine karşı mücadeleyle başlayacağını öne çıkartacak şekilde katılmayı

hedefledik. Bu doğrultuda, pankartımızın olmaması bir eksiklik olsa da, bayraklarımızla beraber ortak imzalı dövizlerimizde "Asıl düşman kendi yurdunda; 71-72 kopuşunun antiemperyalist mücadele yolu devrimin yoludur; Gezi ruhuyla NATO defol diyelim; Halkların katili NATO'ya hayır! Filistin halkından Kürt halkına katliamların baş sorumlusu NATO'dur; Siyasi tutsaklara özgürlük!" şiarlarını taşıdık. Attığımız sloganlarla da Ortadoğu'da barışın koşulunun Kürtlerin özgürlüğü olduğunu, savaşa karşı sınıf savaşını büyütmek gerektiğini haykırdık.

Diğer sendika ve sol akımlarla Boğa heyke-

linde bir araya gelerek İskele Meydanı'na doğru yürüdük. "Katil NATO, katil ABD; Emperyalizm yenilecek direnen halklar kazanacak; Yaşasın devrim ve sosyalizm; Emperyalistler, işbirlikçiler 6. Filo'yu unutmayın!" sloganlarının sık sık atıldığı yürüyüş oldukça kitlesel ve canlıydı. Hükümetin NATO zirvesi öncesi yaptığı tutuklama saldırılarına karşı duyulan öfke doğal olarak eylem alanına da yansdı. Hep bir ağızdan gür bir şekilde "Zindanlar yıkılsın tutsaklara özgürlük; İçerde dışarda hücreleri parçala; Gözaltılar, tutuklamalar, baskılar bizi yıldıramaz; Devrimci irade teslim alınmaz; Devrimci tutsaklar onurumuzdur!" sloganlarını yükselttik. Aynı zamanda, bugün yitirdiğimiz kuyu tipi hapisanelere karşı 266 gündür açlık grevi yapan devrimci tutsak Gürkan Türkoğlu'nu da andık.

İskele önüne gelindiğinde NATO'ya Hayır Koordinasyonu adına açıklama okundu. Açıklamada, zirve güvenliği bahane edilerek ülkenin açık hava hapisanesine dönüştürüldüğü vurgulandı. Bununla beraber, AKP'nin ve sermayenin NATO'ya "kurşun asker" olma rolünü istediği açıklandı. NATO üslerinin kapatılması, NATO'dan çıkılması, NATO'nun dağıtılmasının yanı sıra siyasi tutsakların serbest bırakılması talepleri dile getirildi. İskele kurulan kürsüde açıklamanın ardından BDS Türkiye ve DİSK-KESK-TMMOB-İTO adına da konuşmalar yapıldı. Konuşmalar bitikten sonra Çav Bella marşıyla eylem sona erdi.

"Zindanlar yıkılsın tutsaklara özgürlük; İçerde dışarda hücreleri parçala; Gözaltılar, tutuklamalar, baskılar bizi yıldıramaz!" diye hep bir ağızdan haykırdık. Yürüyüş olduğu sırada bunların dışında "Asıl düşman kendi yurdunda!" sloganını da attık.

Dolmabahçe'de okunan açıklamada NATO'nun emperyalist müdahalelerin ve savaş politikalarının aracı olduğu ve emekçiler için yıkım ve ölüm anlamına geldiği belirtildi. Aynı zamanda, hükümetin NATO zirvesi öncesi sola yönelik artırdığı saldırılara karşı işbirlikçi karakteri vurgulandı. Açıklama sonunda NATO üslerinin kapatılması, Türkiye'nin NATO'dan çıkması, NATO'nun dağıtılması ve tutuklanmaların serbest bırakılması gibi talepler sıralandıktan sonra eylem sona erdi.

NATO'dan çıkılsın, emperyalist üsler kapatılsın; Savaşa değil emekçiye bütçe; Katil ABD işbirlikçi AKP; Katil NATO/ABD Ortadoğu'dan defol!" sloganları atıldı. Eylem boyunca NATO zirvesi öncesi yapılan tutuklama ve gözaltı saldırılarına karşı

Gözaltı saldırıları birçok yerde protesto edildi

Kadıköy

23 Haziran sabahı Ankara'da gerçekleştirilen operasyonlar ile 200'ün üzerinde devrimcinin gözaltına alınmasına karşı içerisinde yer aldığımız NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik saat 19.00'da Kadıköy Süreyya Operası önüne çağrı yaptı. Biz de eyleme katıldık.

Eylem refleksi olarak gerçekleştirildiği için döviz hazırlama imkanımız olmadı, bir bayrak götürmedik. Ancak gazetemizin haziran sayısı kapağı "NATO Türk Devletidir, Onun Sadık Hükümetidir" şeklinde çıktığı için, gazetemizin kapağını dövizimizle ikameten kullandık. Eylemde, "Gözaltılarla, Tutuklamalarla, Baskılarla NATO Karşıtı Mücadeleyi Engelleyemezsiniz!" pankartı açıldı.

Okunan basın açıklamasında, gerçekleştirilen operasyonların hükümetin emperyalist efendilerine yaranma girişimi olduğu, bu topraklarda NATO karşıtı mücadelenin dün başlamadığı, on yıllardır kesintisiz şekilde sürdüğü ve bu gibi operasyonlarla da önünün kesilemeyeceği belirtildi. Basın açıklamasının okunmasının ardından eylem sona erdi.

Eylemin ardından Kadıköy İskele Meydanı'nda Türkiye Komünist Hareketi'nin NATO karşıtı bildiri dağıtımına rastladık. Arkadaşlarımızın bildirilerini aldık, gündeme dair sohbet ettik. Arka-

daşlarımıza gazetemizin haziran sayısını protokol olarak verdik, düzenli gazete alışverişi yapmak istediğimizi belirttik.

Anadolu Yakasından Komünistler

Mecidiyeköy

Köz'ün arkasında duran komünistler olarak 16 Haziran günü bileşeni olduğumuz NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik'in çağrısıyla Cevahir AVM önünde gerçekleştirilen basın açıklamasına katıldık.

"Gözaltılarla, Tutuklamalarla, Baskılarla NATO Karşıtı Mücadeleyi Engelleyemezsiniz!" pankartının arkasında gerçekleştirilen basın açıklamasına bayraklarımız ve "Emperyalizmin zayıf halkası ayaklarımızın altında" ve "NATO'cu, IMF'ci düzen partilerine oy yok!" yazılı dövizlerimizi de taşıdık.

Basın açıklaması sırasında hep beraber "NATO'dan çıkılsın, üsler kapatılsın; Emperyalistler, işbirlikçiler Efraim Elrom'u unutmayın; Emperyalistler, işbirlikçiler 6. Filo'yu unutmayın; Baskılar, gözaltılar, tutuklamalar yıldıramaz!" sloganları atıldı.

Avrupa Yakasından Komünistler

İstanbul'da NATO karşıtı afiş çalışması

7-8 Temmuz tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen NATO toplantısı öncesinde, Köz ve Alinteri olarak Anadolu Yakası E-5 hattında NATO karşıtı afiş çalışması gerçekleştirdik.

"Halkların Katili NATO'ya Karşı 7-8 Temmuz'da Ankara'dayız" çağrısını taşıyan afişlerimizle birlikte NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik'in afişlerini de E-5 hattı boyunca birçok noktaya astık. Bu çalışmayla 7-8 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen eylem ve etkinliklere çağrımızı daha geniş kesimlere ulaştırmayı hedefledik.

Çalışmamız boyunca NATO'ya ve savaş politikalarına karşı mücadelenin önemini vurguladık. NATO'ya karşı mücadelemizi büyütmek ve emperyalistler arası paylaşım savaşlarına karşı ortak mücadeleyi güçlendirmek için afişlerimizi Anadolu yakasının farklı noktalarında görünür kıldık.

NATO'ya karşı mücadelenin onun kirli işlerini maşası olmaya gönüllü Türk tekkelci burjuvazisi ve onun devletine karşı mücadeleyi büyütmekle başladığını farklı çalışmalarla anlatmaya devam edeceğiz.

Birlik'ten bildiri dağıtımı çalışmaları

Köz olarak NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik'in Haramidere, Mırsır Çarşısı, Söğütöçesme tren istasyonu, Bahariye Caddesi ve Kadıköy İskele Meydanı'nda farklı tarihlerde gerçekleştirdiği bildiri dağıtımlarına katıldık. Bildiri dağıtımları sırasında ortak bildiri metni üzerinden ajitasyonlar gerçekleştirildi. Kadıköy'de polisin engelleme girişimleri olsa da tüm alanlarda bildiri dağıtımları planlandığı şekilde gerçekleştirildi.

Anadolu Yakasından Komünistler

1 Mayıs Mahallesi'nde bildiri dağıtımı

7-8 Temmuz'da Ankara'da gerçekleşecek olan NATO zirvesi gündemde. Hükümet hem NATO'nun ileri karakolu hem de en zayıf halkası. Hükümet, kendi durumunu güçlendirmek ve almak istediği kırıntılar için "büyük" hazırlıklar peşinde. Bir taraftan Ankara'yı adeta olağanüstü hâl ilan ederek kilitliyor; asfaltları, evleri, kötü görüntüyü halı altına süpürüyor. Diğer taraftan karışında dikilecek binleri tutukluyor, gözaltına alıyor, korku dağlarını büyütmeye çalışıyor. Devrim toprağında dün de bugün de bu saldırılar hiçbir zaman tutmadı, tutmayacak.

Köz olarak parçası olduğumuz NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik'in çalışmalarını güçlendirmek için, NATO'nun karşısında birlikte durma çağrısıyla gerçekleştirdiğimiz dağıtımda tüm dernek, kahve, esnaf ve mahalle halkına bildirilerimizi ulaştırdık. Aynı zamanda 5 Temmuz günü Kadıköy'de yapılacak yürüyüşe de çağrı yaptık.

Ajitasyonlarımız da şunları ifade ettik:

"Halkların katili NATO'ya hayır! Emperyalistler ve ABD'nin başını çektiği NATO, on yıllardır bölgemizi ve dünyayı kan gölüne çevirmekte. Halklarımızı katletmekte, doğamızı yok etmekte, işçileri, emekçileri acımasızca sömürmektedir. NATO'ya karşı çıkmak, işçilerin ve emekçilerin ekmeğine, onuruna sahip çıkmasıdır.

NATO'ya karşı çıkmak, gençlerin geleceğini savunmasıdır.

NATO'ya karşı çıkmak, kadınların bedenlerinin savaş alanı olmasına izin vermemesi, özgürlüklerini savunmasıdır. NATO'ya karşı çıkmak, emekçi köylülerin toprağını, doğasını, yaşamını savunmasıdır.

Halklarımızın gerçek eşitliği, özgürlüğü ve huzur dolu geleceği, NATO düzenine karşı mücadele ile savunulabilir. Bugün Kadıköy'de yapılacak eylem bu mücadeleye omuz vermek isteyenleri bekleriz."

1 Mayıs Mahallesi'nden Komünistler

Trump Towers önünde eylem

NATO'ya Hayır Koordinasyonu, 7-8 Temmuz'da Ankara'da yapılacak NATO zirvesini üç şehirde protesto etti. Bu protestoların İstanbul ayağına Köz ve Alinteri olarak birlikte katıldık.

"Emperyalist Savaş Örgütü NATO ve Trump İstenmiyorsunuz!" şiarıyla düzenlenen eylem, 27 Haziran günü Mecidiyeköy'deki Trump Towers önünde gerçekleşti. Eylemde okunan basın açıklamasında, işbirlikçi AKP iktidarının "kraldan çok kralcı" davrandığı açıklanarak bölgedeki antiemperyalist mücadelelere dikkat çekildi. NATO üslerinin kapatılması ve NATO'dan derhal çıkılması talepleri yükseltildi. Savaş karşıtlığı dile getirilirken aynı zamanda NATO zirvesi öncesi başlatılan saldırılara ve tutuklamalara karşı da ses çıkartıldı.

Eyleme Alinteri ile beraber ortak dövizlerimizle katıldık. Eylemde, karşı devrimci bir savaş ittifakı olan NATO'ya karşı ancak NATO'cu Türk devletini ve onun sadık hükümetini hedefimize oturtarak mücadele edebileceğimizi vurgulayan dövizlerimizi kullandık.

İstanbul'dan Komünistler

NATO'ya ve hizmetkârlarına karşı sınıf mücadelesini yükseltelim!

Alnteri ve Köz'ün 26 Haziran 2026 tarihli NATO gündemli ortak bildirisi.

Karşı devrimci, emperyalist bir ittifak NATO. Onu, Japonya teslim olmak üzereyken sırf Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne ve dünya halklarına gözdağı vermek için Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombası atıp Yunan devrimcilere Napalm yağdıranlar kurdu. İlk işi Kore Devrimi'ne set olup ikiye bölmekti. Cezayir'in bağımsızlığını boğmaya çabaladı. İtalya'dan Türkiye'ye özel savaş ve darbeler tezgâhladı. Yugoslavya'yı ortakları arasında paylaştı. Afganistan'ı işgal etti, Libya'ya saldırdı.

NATO bugün de Ukrayna'da emperyalistler arası savaşın bir tarafı. Kurucuları Filistin'de İsrail'i cesaretlendirip Rojava'yı ezmesi için Colani'ye yeşil ışık yakıyorlar.

Yeni olan NATO'nun krizi. Mimarı ABD önceden rakipsizdi, diğer emperyalistleri bugüne kadar NATO'da istediği gibi yönlendirebildi. Zamanla ABD'nin sadece müttelikleriyle değil Rusya ve Çin ile olan güç farkı da kapandı, paylaşım kavgası şiddetlendi. Çoğu ABD'yi İran saldırısında yalnız bıraktı. Hepsı emperyalist rekabetin silahlı olmayı şart koştuğunun farkında ama hiçbirinin onun mali ve siyasi yükünü taşımak istemiyor. NATO'nun belirleyici ülkeleri yükü diğer ortakların sırtına atmak istiyor.

Türk tekeli burjuvazisi ve hükümet zirveye

büyük önem atf ediyor. Türkiye'nin NATO içinde de öne çıkıp liderleştiğini iddia ediyorlar. Esas derterleri ise Trump yönetiminin dayattığı silahlanma harcamalarının yükseltilmesinden kırıntılar toplamanın yanı sıra Ortadoğu ve Kafkaslar'da NATO'nun ileri karakolu pozisyonunu güçlendirmek. Bu arada içeride sıkışmış olan hükümet uluslararası desteğe sahip olduğunu göstermek için elbette kırk takla atıp yalanlar pompalayacak.

Gerçekse tam tersi. Türkiye NATO'ya Kore Savaşı'nın paralı askeri olarak girdi. Ayakta kalmak için hep NATO'ya muhtaçtı. NATO'yu hiçbir zaman belirlemedi. Silah ve savunma avantajlarındansa dışlanarak faydalandı. Bugün durum değişmedi. Türkiye hâlâ ikinci sınıf bir üye, NATO'ya mecbur, NATO'dan çıkamaz.

NATO içindeki ve dışındaki emperyalistlerin artan çatışması Türkiye'nin bağımlılığını derinleştiriyor. Türkiye'yi birbirleriyle anlaşılamayan tüm efendilere ayrı ayrı daha fazla hizmet etmeye mecbur bırakıyor. Zirveyi devlet açısından önemli kılan nokta burası. Devletin sözcüleri, Türkiye'yi pazarlayacak teklifleri zaten önceden yapmışlardı.

Söyleyecekleri belli: "NATO'nun yaşaması için daha fazla askeri yük çekelim. Silahlanmamız kolaylaşsın. ABD ve Batılı ortaklarının bölgedeki çıkarlarının bekliliğini yapalım. Fakat karşılığında da enerji ve tedarik hatlarının getirilerinden bize de pay verilsin, ezeli Misak-ı Milli hayallerimiz as-

gari de olsa tatmin edilip Kürdistan parçalarında belirleyici güç olalım. Abraham Anlaşmalarının parçası olup İsrail'in bekliliğini yapalım. Gerekirse İran'ın üstüne bile yürüelim."

Bu tekliflerde hayırımıza olan hiçbir şey yok. İstedikleri savaş ekonomisidir. Madencilerden, ücretli öğretmenlerden gasp ettiklerini silahlanmaya yatırmaktır. Ücretli emek sömürsünü derinleştirmek, çocuk işçiliğinin yaygınlaştırmaktır. Sıklaşan bölgesel savaşlardır. Hastane, okul yapmaya para ayırmayanların füze sistemi satın almasıdır. Stratejik maden üretimini arttırmak adına nehirlerin, zeytinliklerin kurutulmasıdır. Şekilsel eylem ve ifade özgürlüğünün toptan budanmasıdır. İşsizler ordusunun Ukrayna'dan Filistin'e cepheye sürülmesidir. Gazze'den Amed'e ezilen ulusların zincirlerinin sıkılaştırılmasıdır.

Ne kadar sıkışsa da NATO kendi başına çözümlüp dağılmayacak, saldırganlığı azalmayacak. Emperyalistlerin ittifakı yıkılmadıkça yıkılmayacak. Ona karşı mücadele bugün temel görevimiz.

NATO'ya karşı mücadele onun kirlı işlerinin maşası olmaya gönüllü Türk tekeli burjuvazisi ve onun devletine karşı mücadeleyi büyütmele başlar. Asıl düşman kendi yurdumuzda! Ordusuy-la, mahkemeleriyle, kendi kurallarına dahi uymayan hükümetiyle, TÜSİAD'ından MÜSİAD'ına kadar kan emici burjuvazinin bütün kanatlarıyla karşımızda duruyor.

Yönetemiyorlar, saldırganlaşıyorlar. Ayakta kalmak için emperyalist efendilerden destek lendikleri çok açık.

Biz de aynı açıklıkla ters istikamette yürüelim.

Onlar milli güvenlik adına grevleri, direnişleri yasaklıyorlar. Biz emekçilerin eylemli seferberliğini örelim.

Onlar bu topraklar açık cezaevi olarak kalsın istiyor. Biz hak ve özgürlük savaşını büyütelim.

Onlar emperyalistlerin koçbaşı olmak istiyor. Biz bölge işçi ve emekçilerine kardeşlik elini uzatalım.

Onlar Filistin'in üstünü örtmek, Kürdistan'ı boğmak istiyor. Biz ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkını savunalım.

Onlar savaşa hazırlanıyor. Biz sınıf savaşını büyütelim.

NATO'nun ve NATO'cuların kolunu kanadını kırmanın yolunun bu çürümüş düzeni yıkmaktan geçtiğini bilerek hareket edelim!

Emekçi ve Ezilenlerin Düşmanı NATO'ya Hayır!

Asıl Düşman Kendi Yurdunda!

Emperyalistleri Savaşılan İşçiler Söküp Atacak!

Alnteri - Köz

Emperyalistleri savaşılan işçiler söküp atacak

Türk devleti, Ankara'da toplanan NATO zirvesine işçi sınıfı ve ezilenlere karşı bir saldırı dalgasıyla hazırlanırken Köz ve Alnteri olarak NATO'ya karşı mücadele çağrı ve sloganlarımızı İzmir'in duvarlarına taşıdık. "NATO'ya ve hizmetkârlarına karşı sınıf mücadelesini yükseltelim; Emekçi ve ezilenlerin düşmanı NATO'ya geçit verme; Emperyalistleri savaşılan işçiler söküp atacak; Asıl düşman kendi yurdunda!" sloganlarının yer aldığı ortak imzalı ozalitlerimizi Onur Mahallesi girişi, Halkapınar İZBAN giriş-çıkışları, Bornova'daki Üniversite Caddesi gibi emekçilerin yoğun kullandığı güzergâh ve mahallelere astık.

İzmir'den Komünistler

7-8 Temmuz'da Ankara'da gerçekleşecek olan NATO zirvesi herkesin gündeminde. Hükümet NATO'nun ileri karakolu olma pozisyonunu güçlendirmek için büyük önem atfettiği zirvenin öncesinde hummalı bir hazırlık içinde. Bu hazırlıklar kapsamına sadece Ankara'daki asfalt çalışmaları değil sola yönelik tutuklama ve gözaltı saldırıları da giriyor.

Zirvenin gerçekleşeceği tarihten aylar önce kurulan ve hemen hemen tüm sol akımların yer

Tarlabaşı'nda NATO karşıtı çalışma

aldığı NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik'in bileşenleriyiz. Bir yandan Birlik'in düzenlediği eylem ve etkinliklere katılıp çalışmalarını birlikte yürütürken, diğer yandan da gücümüz doğrultusunda NATO'ya ve ona hizmet eden devletlere karşı mücadeleyi emekçiler arasında gündem ediyoruz.

Bu çalışmalarımız kapsamında, "NATO'ya ve Hizmetkârlarına Karşı Sınıf Mücadelesini Yükseltelim!" başlıklı, Alnteri ve Köz imzalı bildirilerimizi Tarlabaşı'ndaki atölyelere taşıdık. Bildirilerimizi tekstil işçilerine verirken emperyalist bir ittifak olan NATO'ya karşı mücadelenin emekçilerin sömürülmesi üzerine kurulmuş, Kürdistan'ı işgal ve ilhak eden, ülkeyi açık hava hapishanesine çeviren bu devlete karşı mücadeleyi ederek başlayacağını anlattık. Aynı zamanda, onları NATO'ya Hayır Koordinasyonu'nun 5 Temmuz günü Kadıköy'de düzenlediği eyleme çağırdık.

Atölyelerde çalışan işçilerin çoğu zamanında Kürdistan'dan göç etmiş politik kesimler olduğu için aldığımız cevaplar da destekleyici yöneydi. Daha fazla atölyeye ulaşmayı ve NATO karşıtı mücadelenin önemi hakkında geniş bir işçi kitlesiyle

sohbet etmeyi planlıyorduk. Ancak olumsuz hava koşulları nedeniyle çalışmamızı planladığımızdan daha erken sonlandırmak zorunda kaldık. Önümüzdeki dönemde NATO'ya ve emperyalist savaş politikalarına karşı mücadeleyi emekçiler arasında büyütme devam edeceğiz.

NATO karşıtı bildirimizi tartıştık

Köz'ün arkasında duran komünistler olarak Alnteri ile ortaklaşa çıkardığımız bildirimizi bir arkadaşımızla gerçekleştirdiğimiz buluşmada gündem ettik. Emperyalistlerin karşı devrimci bir uluslararası kurum olarak tahkim ettikleri NATO'ya karşı mücadelenin nasıl verilebileceğini tartıştık.

Bildirimizin içeriğini aktardığımız sohbetimizde arkadaşımız, NATO karşıtı mücadelenin salt Amerikan emperyalizmi karşıtlığına indirgenmesinin bağımsız bir politik hattı oluşturmaya hizmet etmeyeceğini, NATO karşıtlığı adına başka bir emperyalist kampın çıkarlarına hizmet etmemek için "Asıl düşman kendi yurdunda" çizgisini savunmak gerektiği konusunda bizimle hemfikir olduğunu aktardı.

Aynı zamanda sohbetimiz sırasında "Uluslararası bir örgüt olan NATO'ya karşı mücadeleyi yerel olarak vermeyi yeterli görüyor musunuz, NATO'ya karşı mücadele uluslararası düzlemde verilmesi gereken bir mücadele değil midir?" sorusuyla karşılaştık. Biz de bugün NATO'nun en büyük ikinci ordusu olan TC'ye karşı verdiğimiz mücadelenin elbette ki bir dünya komünist partisinin vereceği mücadeleyi ikame edemeyeceğini, ancak böyle bir partinin yaratılması mücadelesinde de "Asıl düşman kendi yurdunda" şiarını bu partinin yokluğunda da savunulması gerektiğini belirttik.

Sohbetimiz sırasında NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik'teki varlığımız hakkında da sorular aldık. Bu konuya ilişkin olarak da 1 Mayıs değerlendirmemizde de belirttiğimiz üzere, 71-72 kopuşunun mirasına sahip çıkacak şekilde burjuvaziden bağımsız bir hattın örülmesi yolundaki ortaklaşmaları anlamlı ve ileri bir adım olarak değerlendirdiğimizi aktardık.

Sohbetimizin ardından arkadaşımızı NATO'ya Hayır Koordinasyonu'nun pazar günü düzenlediği eyleme çağırdık.

Anadolu Yakasından Komünistler

1 Mayıs Mahallesi'nde halk toplantısı

Yaklaşık sekiz aydır toplantılarını devam ettiren 1 Mayıs Mahalle Meclisi daha önce AŞDER ve Bismil Derneği'nde halk toplantısı yaptı. Üçüncü halk toplantısını PSAKD 1 Mayıs Cemevi'nde gerçekleştirdi.

Halk toplantısına mahalle meclisinin içinde yer alan dernekler ve siyasetler de katıldı. Köz'ün arkasında duran komünistler olarak 1 Mayıs Mahallesi'nde uzun yıllardır çalışma yürütüyoruz. Emekçilerin kendi sorunları etrafında örgütlenmesinin ve mücadele etmesinin imkanı olan her alanda mücadeleyi büyütme çalışıyoruz.

Forumda ilk olarak meclisin ve 1 Mayıs Mahallesi'nin mücadele tarihi anlatıldı. Bugün uyuşturucu ve çeteleşme sorunundan kentsel dönüşüm, tüm sorunların iktidarın siyasi kriziyle ilişkili olduğu ve birleşik mücadele gerektiği vurgulandı. Açılış konuşmasında, uyuşturucu ve çeteleşmeye karşı mücadelenin tüm mahallenin uzun vadeli ve azimli çalışmasıyla verilebileceği ifade edildi. SMF, TÖP, Köz, Moto-Kurye İşçileri Derneği, 1 Mayıs Cemevi Gençlik Meclisi, PSAKD Cemevi ve NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik'in yanında diğer katılımcılar da söz aldı. Konuşmaların içeriğini mahallenin sorunları, Türkiye'deki siyasi sorunlar ve bu sorunlara karşı mücadele, NATO ve NATO'ya karşı mücadele oluşturdu.

NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik adı-

na bildiri okundu ve mücadele çağrısı yapıldı. Katılanlar Kadıköy'de 5 Temmuz'da yapılacak yürüyüşe davet edildi. SMF temsilcisi, burjuvazinin emekçi mahallelerinde devrimcilerin halkla kurduğu güçlü bağı koparmak istediği için kentsel dönüşüm, uyuşturucu ve çeteleşmeyle saldırıldığını belirtti. Bu saldırıların NATO ve emperyalist politikalarla ilişkili olduğu anlatıldı. NATO'nun bu topraklardaki sömürü ve baskı düzeninin de örgütleyicilerinden biri olduğu belirtilerek bugün halkların katili olan bu güçlerin Ankara'ya gelerek işçilere ve halklara dönük yeni savaş ve saldırı politikalarını planlamak istediği söylendi. Buradaki birçok siyasi kurum ve derneğin mahallede ortak mücadeleyi büyütmesi gerektiği vurgulandı.

Ardından bir yoldaşımız Köz adına konuşma yaptı:

"Yaklaşık altı yedi aydır Köz olarak her hafta düzenli yapılan mahalle meclisi toplantılarına katılıyoruz. Köşe taşlarını herkesin birlikte ördüğü bir çalışmayı büyütme ve bu mahalleyi hep birlikte sahiplenmek esastır.

Bu meselenin tam ortasında, özellikle devrimcilerin yoğun olduğu ve birlikte kurduğu mahallelere uyuşturucunun ve çeteleşmenin getirildiğini herkes söyledi. Ama aynı zamanda NATO'nun Türkiye'de yapılacak toplantısının

öncesinde de söylediğimiz gibi, bu devletin kendis uyuşturucuyu ve çeteleşmeyi güçlendiriyor, büyütüyor. Bunu da hiç gizlemeden, gözümüze soka soka yapıyor.

Bugün Türkiye, NATO'nun hem en zayıf halı-kası hem de ileri karakoludur. Eğer bugün NATO'ya karşı bir mücadele yürüteceksek, NATO'ya karşı gerçekten bir şey yapacaksak, bu devlete ve hükümete karşı mücadeleyi yükseltmeden NATO'ya karşı mücadeleyi de yürütemeyiz, büyütmeyiz.

O yüzden NATO'nun ileri karakolu olan bu devlete karşı güçlü bir mücadeleyi, ezilenlerin ve emekçilerin birlikte yürütmesi gerekir. NATO'yu ancak işçilerin ve emekçilerin iktidarını sağlayarak püskürtülebiliriz."

Halk toplantısının ardından hazırlanan pankart mahalleye asıldı.

1 Mayıs Mahallesi'nden Komünistler

Dar grupçuluğu aş, bolşevizmde birleş!

Ankara'da Marksist-Leninist bir grup olarak bu 1 Mayıs'a Köz-Alinteri kortejinde katıldık. Bunun başlıca sebebi, Komünistlerin Birliği'nin dar grupçu pratiklerden sıynılıp devrimci odak inşası

için başlattığı çağrı ve bu doğrultuda izlediği siyasetti. 1 Mayıs kortejinde Alinteri ve Köz'ün ortak pankartla birlikte yürümesi de bu eylem birliğinin lafta olmadığının ve Türkiye sosyalist tarihindeki

başansız, tasfiyeci sözde birleşme girişimlerinden farklı olduğunun bir kanıtı niteliğindedir. Devrimci odak inşası, açıkça burjuva örgüt disiplinlerini reddeden bolşevik bir siyasi çizgidir ve direkt olarak Komintern çizgisinin siyasetidir:

“Komünist partilerin şu anki temel görevi, dağınık komünist güçleri bir araya getirmek, her ülkede tek bir Komünist Parti oluşturmak (ya da mevcut partiyi güçlendirmek veya yenilemek) amacıyla, proletaryayı siyasi iktidarın fethine hazırlama çalışmalarını on katına çıkarmaktır.” (Komünist Enternasyonal 2. Kongre Tezleri, 1920)

1 Mayıs'a Alinteri ve Köz kortejiyle “Devlet Madencinin Değilse Madencinin Devleti Gerek!” şiarlı pankartımızla katıldık. Amacımız nisan ayında açlık grevi yapan ve 1 Mayıs'ı kutlamaya gelmiş maden işçilerini temsil etmek, komünist bir şiarla onları savunmaktır. 1 Mayıs alanında madencilerle olabildiğince iletişim kurduk ve onların direnişlerinin, 1 Mayıs'a katılımlarının verdiği sınıf bilincini birebir gözlemleyebildik. Açıkça “Bu bizim ilk 1 Mayıs'ımız ama bundan sonra hep katılacağız”

dediklerini görebilmek grevde geliştirdikleri sınıf bilincinin bir kanıtıdır.

Yürüyüş esnasında ajitasyonlar eşliğinde “Sınıfa karşı sınıf, krize karşı devrim, kapitalizme karşı sosyalizm; 1 Mayıs kızıldır, kızıl kalacak; Özgürlük savaşan işçilerle gelecek; Kahrolsun ücretli kölelik düzeni; Savaşa karşı sınıf savaşı; Devrimci odağı yaratacağız; Kurdara azadı, Kürtlere özgürlük; Kürtlerin esareti işçilerin esaretidir; Kadın olmadan devrim olmaz, devrim olmadan kadın kurtulmaz; İçeride dışarıda hücreleri parçala; Zindanlar yıkılsın tutsaklara özgürlük; Her yer Taksim her yer direniş!” gibi sloganlar attık. Ayrıca Gezi Ayaklanması ve 10 Ekim katliamında yitirdiklerimizi anarken “Deniz İbo Çayan savaşa devam!” sloganlarıyla mücadele tarihimizi selamladık. Atılan bu sloganların siyasi içeriği ve niteliği devrimci odak inşasının bir kazanımıdır.

1 Mayıs sonrasında da beraber OSTİM'de Köz ve Alinteri imzalı 1 Mayıs bildirilerini dağıttık.

Ankara'dan Leninistler

15-16 Haziran Ayaklanması yol gösteriyor

21 Haziran'da Sendika.org tarafından “15-16 Haziran Direnişi ve İşçi Sınıfı Hareketinin Güncel Doğrultusu” başlıklı panel-forum etkinliği düzenlendi. Şişli Tiyatrosu'nda gerçekleştirilen etkinlik iki oturumdan oluşuyordu. İlk oturumda Prof. Dr. Metin Özügürlü, DİSK/Birleşik Metal-İş toplu sözleşme uzmanı İrfan Kaygısız, e-komite yazarı Görkem Doğan ve Sendika.Org yazarı Ali Ergin Demirhan söz alırken ikinci oturumda DİSK/Birleşik Metal-İş Genel Başkanı Özkan Atar, DGD-SEN Genel Başkanı Neslihan Acar, Öğretmen Sendikası Genel Başkanı Eren Edebali, BİRTEK-SEN Genel Başkanı Mehmet Türkmen ve DİSK/Enerji-Sen Genel Başkanı Süleyman Keskin sunumlarını gerçekleştirdi. Devrim ve sosyalizm mücadelesinde yitirilenlere saygı duruşuyla başlayan etkinlikte gerçekleştirilen konuşmalarda yer yer grev ve direnişlerde karşılaşılan özel sorunlara, kimi konuşmalarda da Türkiye'de 15-16

Haziran gibi bir hareketin yolunu döşemek için işçi sınıfı içerisinde mücadele edenlerin izlemesi gereken rotaya yönelik değerlendirmelerde bulunuldu.

İlk oturumda söz alarak, “15-16 Haziran, yarının devrimci siyasetini ona uygun araçlarla yaratma iradesini gösteren 71-72 kopuşunun sahplerinin emekçilerin arasında bilfiil çalışması sonucu meydana gelmişti. Onlar karşı karşıya oldukları sorunu sadece DİSK'in kapatılmasıyla da sınırlı tutmayarak TÜRK-İŞ'li işçileri de dahil edecek siyasi bir anlayışı mayalamıştı. Bugün de bu maya için mirasına sahip çıktığımız yoldaşların izlediği patikayı takip etmeli. Emekçiler arasında mücadele eden devrimciler olarak emekçilerin kendileriyle sınırlı deneyimlerini genişletmeli, birleştirmeli ve emekçilerin arasındaki iritabı kuvvetlendirmeliyiz. Bugün emekçilerin nezdinde hâkim olan burjuva siyasetin karşısına burjuvazinin iktidar ve muhalif kanatlarından bağımsız, devrimci proleter bir siyasi hattı ancak birlikte hayata geçirebiliriz. Emekçiler arasında yeniden bir çekim merkezini, bir devrimci odağın yaratılması mücadelesini büyütmeliyiz. 15-16 Haziran Ayaklanması'nı aşarak nihai hedefine ulaşacak siyasi-örgütsel araçları birlikte yaratmalıyız. Sınıflar mücadelesi her olay ve olguda bunu dayatıyor.” dedik.

Avrupa Yakasından Komünistler

Asgari Ücret İnisiyatifi'nden eylem

10 Mayıs günü, birçok kurum ve siyasi partiyi bünyesinde barındıran Asgari Ücret İnisiyatifi, asgari ücret ve emekli aylıkları dahil tüm ücretlere ara zam talebiyle Şirinevler yürüyüş yolunda basın açıklaması gerçekleştirdi.

Basın açıklamasında; zamların ardı arkası kesilmezken, enflasyon almış başını gidiyorken hükümetin emekçilere açık sınırının dahi altında reva gördüğü ücrete karşı ortaklaşa müca-

dele etmek gerektiği, “ara zam gündemimizde yok” diyen hükümete karşı hem asgari ücret hem de emekli aylıklarına yeniden zam talebini yükseltmenin elzem olduğu vurgulandı.

Köz'ün arkasında duran komünistler olarak biz de basın açıklamasına katıldık. Basın açıklamasının ardından kurum temsilcileriyle sohbet ettik ve gazetemizi ulaştırdık.

Avrupa Yakasından Komünistler

Uyuşturucu ve çeteleşmeye karşı eylem

Eyüpsultan ilçesine bağlı Karadolap Mahallesi'nde son günlerde yaşanan silahlı saldırıların ardından Karadolap Halk İnisiyatifi yürüyüş ve basın açıklaması gerçekleştirdi. Yürüyüşün ardından okunan açıklamada, sorunun çözümünün devletin kolluk faaliyetini mahallede artırmasından değil, gençleri bu çetelerin ağına iten koşullara karşı mücadele edilmesinden geçtiğinin altı çizildi.

Açıklamadan sonra Karadolap Spor Kulübü'nde eylem değerlendirmesi gerçekleştirildi. Diğer emekçi mahallelerindeki gibi burada yaşanan yozlaşmanın da devrimcilere yönelik saldırılardan bağımsız düşünülemeyeceğine yönelik çeşitli görüşler belirtildi.

Biz de toplantıda söz alarak tüm emekçi mahallelerinde yakıcı olarak karşımıza çıkan bu

sorunun bizzat hükümetten kaynaklandığını, bu sebeple önümüzdeki meselenin ulusal bir sorunun bir mahalledeki yansıması olduğunu, çözümünün de ancak emekçilerin bağımsız ve birleşik bir şekilde hükümetin karşısına dikilmesiyle mümkün olduğunu belirttik. Bu sebeple ortaklaşa bir şekilde hükümete karşı mücadeleyi büyütmek gerektiğini vurguladık.

Karadolap'ta gerçekleştirilen açıklamaya katılmaktaki maksadımız, açıklama veya sonrasında söz almaktan öte, çeşitli yerlerde mücadele eden ve gazetemizdeki kimi görüşlerimizi paylaştığımız arkadaşlarımızla onların hâlihazırda mücadele ettikleri bir alanda buluşmaya yönelikti.

Avrupa Yakasından Komünistler

Kürtlere özgürlük Ortadoğu'ya barış

18 Mart günü Perşembe Pazarı'nda düzenlenen Newroz, barış süreci vurgusunun öne çıktığı bir eylem oldu. Yakılan ateş ile başlayan Newroz'da DEM Parti İl Başkanı Arife Çınar bir konuşma yaptı. Süreci ve Öcalan'ın açıklamalarını aktardı. DEM Parti Ataşehir İlçe Başkanı ise İstanbul Newroz'u'na çağrı yaptı.

Köz'ün arkasında duran komünistler olarak Alinteri ve Köz imzalı “Kürtlere Özgürlük Ortadoğu'ya Barış Devrimle Gelecek” içerikli dövizlerimizle Newroz'a katıldık.

Serbest kürsü olduğunu sonradan öğrendiğimiz Newroz'da biz de söz aldık. “Kürtlere özgürlük Ortadoğu'ya barış” şiarıyla yürüyener olarak Kürdistan'ın dört parçasında süren mücadelelerin bağımsız birleşik Kürdistan'ı kuracağını ve Kürtlerin bağımsızlıklarından vazgeçmeyeceklerini belirttik. Bunun en net göstergesinin de Kürdistan'ın her parçasında süren

mücadeleler olduğunu söyledik. Rojhilat'ta her türlü saldırıya rağmen başkaldırıların devam ettiğini, Rojava'da yaşanan saldırılara karşı Kürtlerin ortaklaştığını, Başur'da, Bakur'da her daim ayaklanmaların olduğunu belirttik.

1 Mayıs Mahallesi'nden Komünistler

“Kayyımlar gidecek biz kalacağız”

İstanbul Üniversitesinin ana kampüsündeki hukuk ve iktisat fakülteleri ihaleye açılarak tadilatla girdi. Ana kampüsteki iki büyük fakültenin tadilatla alınması, tadilat dolayısıyla kampüsün taşınmasının gündeme gelmesi öğrencileri harekete geçirdi. İstanbul Üniversitesinde daha önce de benzer fakülte taşınma kararları alınmış, bu kararlar geri çekilmişti. Bu seferki karara karşı 25 Haziran'da İstanbul Üniversitesi Öğrencileri imzasıyla “Beyazıt'ı Terk Etmiyoruz” şiarıyla bir

eylem örgütlendi.

Eylem, havuzlu bahçeden rektörlük önüne sloganlarla yürüyerek başladı. “Kayyımlar gidecek, biz kalacağız; Bu daha başlangıç mücadeleye devam; Beyazıt bizimdir bizim kalacak!” sloganları atıldı.

Yürüyüşün ardından rektörlüğün önünde yapılan açıklamada kapalı kapılar ardında yürütülen ihale sürecine karşı üniversite bileşenleri harekete geçmeye çağrıldı. Açıklamanın ardından birkaç temsilci rektörlüğe dilekçe virkerken süren oturma eylemiyle eylem sona erdi.

Eyleme yönelik özel bir hazırlığımız olmasa da Öğrenci Meclisi'nin çalışmalarını takip etmeyi sürdürecektik, harekete geçen, devrimci siyasete ilgili ve komünistlerin parti birliği propagandasına açık kesimlere ulaşmak için bulunduğumuz alanlarda bu tür gündemleri takip etmeye devam edeceğiz.

Üniversitelerden Komünistler

Sömürgelerde milliyetçilik ve sosyalizm

13 Haziran günü Amed Marksist Okulu (DMA) ve Laborans'ın örgütlediği “Sömürgelerde Milliyetçilik ve Sosyalizm” paneline katıldık.

Konuşmacılardan Şerefhan Ciziri Kürtçe yaptığı konuşmasında, Marx'ın hayatı boyunca ulusal kurtuluşu sınıf mücadelesinin bir parçası olarak gördüğünü İrlanda ve Polonya örnekleri üzerin-

den açıkladı. Ayrıca Marx'ın bir ülkeyi tahlil etmek için o halkın dilini öğrenmeye çabaladığını, bunun da bugün Kürtçe'nin terki ile bağlantılı olduğunu vurguladı. Kürtçe yaşadığı sürece Kürt halkının yaşayabileceğini belirtti.

Münir Köymen, Komintern'in Türkiye ve Kürdistan üzerindeki tutumunu eleştirdi, bunun tarihsel bir hata olduğunu söyledi.

Sinan Çiftiyörek ise konuşmasında son dönemde Kürdistan'da yaşanan gelişmeleri değerlendirerek diğer parçalardaki komünist partilerle iletişim hâlinde olduklarını, yeni bir tahlil ile bölgede sınıf mücadelesinin başlatılmasının elzem olduğunu belirtti.

Soru ve yanıtlarla panel sona erdi.

Üniversitelerden Komünistler

6 Mayıs THKO'dur, 71-72 kopuşudur!

Geçtiğimiz yıl 6 Mayıs'ta Deniz Gezmiş Par-ki'nda yarım saat arayla üç-dört farklı kurumun anma eylemleri yapılmıştı. Bu yıl DEM Parti ve TİP bu eylemlerin ortaklaşması gerektiğini belirterek 1 Mayıs'tan önce alandaki diğer kurumlara bu gündemi açtılar. Anmayı planlamak üzere tüm kurumlara çağrı yapıldı ancak herkes katılma konusunda hemfikir olmasına rağmen toplantı yapılmadan ayaküstü planlamalar yapıldı. Eyleme iki gün kala sembolik bir toplantı gerçekleşti. Toplantıya ESP, Köz, TİP, DEM katıldı.

Eyleme ilişkin kendi görüşümüzü kısa bir şekilde özetledik. "Köz açısından 6 Mayıs, 71-72 kopuşunu ve reformizmden kopuşu simgeler ve devrimci örgütte ısrardır ve bunu anlatmak isteriz ve bu şiarlarla katılacağız. Okunacak basın metninde de bunun anlatılmasını isteriz." dedik. Toplantının geç yapıldığı gerekçesiyle bu önerimiz ve serbest kürsü önerisi reddedildi.

Anmada "6 Mayıs THKO'dur, 71 kopuşudur; Devrimci örgütte ve devrimde ısrardır; İktidar hedefli devrimci örgüttür; İktidar için sınıf savaşı; Deniz, İbo, Çayan, savaşa devam!" içerikli dövizler taşındı. Saygı duruşunun ardından açılış konuşması yapıldı:

"Bugün burada, bu toprakların devrimci hafızasında derin bir iz bırakan Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ı ve onların şahsında tüm devrim ve özgürlük mücadelesinde yitirdiklerimizi anmak için bir aradayız.

Onları darağaca götürenler, bir dönemi kattıklarını sandılar. Ama bilmedikleri bir şey vardı: Devrimciler ölmez. Devrimciler çoğalır. Çünkü onların kavgası, yalnızca kendi hayatlarına ait

değildi. Onların kavgası; sömürüye karşı, eşitsizliğe karşı, bu düzenin insanı insana kul eden çarklarına karşıydı. Onların cesareti, bize miras kaldı, onların hayali, bizim sorumluluğumuz oldu.

Bugün burada söz veriyoruz: Ne darağaçlarını unutacağız ne de o darağaçlarına yürüyenlerin gözlerindeki kararlılığı! Söz veriyoruz: Bu topraklarda eşitlik kurulana kadar, özgürlük kazanılana kadar, bu kavga bitmeyecek! Ve bir kez daha haykırıyoruz: Onların yarım bıraktığı bu mücadeleyi, biz tamamlayacağız!"

Köz'ün arkasında duran komünistler olarak böyle bir eylemin yapılmasını anlamlı bularak ve eylem birliğini bozmadan katılma kaygısıyla hareket ettik. Ancak genelgeçer, neredeyse "iyi çocukları idam ettiler" anlayışının ötesinde 71-72 kopuşunu ve bu kopuşun anlamını, devrimci bir örgütte ısrar edenlerin, devrim iradesinden vazgeçmeyendir olduklarını daha gür vurgulamak gerekirdi. Biz de bundan sonra bu anmalarda bu doğrultuda ısrar edeceğiz.

1 Mayıs Mahallesi'nden Komünistler

Gezi Ayaklanması'nda dövüşürken polis kurşunuyla vurulan, 14 günlük yaşam mücadelesinin ardından kaybettiğimiz Ethem Sarısülük'ü mezarı başında andık.

Oluşturulan kortejin en önünde Ethem'in fotoğrafı ve "Ethem Yoldaş Ölümsüzdür!" sloganının bulunduğu pankart taşındı. Mezarlığa sloganlar eşliğinde yapılan yürüyüşle ulaşıldı. Alinteri ve Dev-Güç'ün konuşmasından sonra söz aldık:

"13 sene önce aramızdan ayrılan Ethem'in mücadelesini sahiplenerek burada toplandık. Ethem yoldaşın vurulduğu Gezi Ayaklanması bu topraklarda görülmüş en kapsamlı ve en politik ayaklanmaydı.

Gezi Ayaklanması proleter devrimci bir ayaklanma olmasa da bu ayaklanma halkın özgürlük tutkusunun ve demokrasi mücadelesinin burjuvaziye peşkeş çekilmesine, onlar tarafından yönlendirilmesine hayır diyen, emekçilerin iktidarını

savunan devrimcilerin kanını ve canını verdiği bir ayaklanmaydı.

Bu durum Gezi Ayaklanması'nın burjuvazinin sevk ve idaresinde olmasını engelledi, devrimciler bu mücadelenin alevini harladı ve bu toprakların dört bir yanını sarmasını sağladı. Ethem yoldaş bu savaşı veren devrimcilerdendi. Burjuvazinin açtığı alanda onlara yedeklenerek siyaset yapmayı reddetti, işçi sınıfı siyasetinin ve demokrasi mücadelesinin neferi oldu. Onun vurulması ise bir tesadüf değil verdiği teslim alınamaz devrimci mücadelenin bedeliydi.

Bugün Ethem yoldaştan bize kalan miras da bu devrimci mücadeledir. Ona borcumuz ise burjuvaziden bağımsız bir emekçi siyaseti, iktidar kavgası ve proletarya diktatörlüğüdür.

Devrimciler ölür, devrimler sürer!"

Ankara'dan Komünistler

Yasaklamalar Kaypakkaya anmasını engelleyemedi

İbrahim Kaypakkaya'nın katledilmesinin 53. yıldönümünde Sosyalist Meclisler Federasyonu, Yeni Dünya İçin Çağrı ve Partizan tarafından 17 Mayıs Pazar günü Şişli Tiyatrosu'nda anma etkinliği gerçekleştirileceği duyuruldu. Ne var ki, duyurunun akabinde etkinlik Şişli Kaymakamlığı tarafından yasaklandı. Yasak kararının ardından etkinliğin yeri Kadıköy'e taşındı.

Anadolu Yakasından Komünistler

"Onbeşleri Anmak ve Anlamak"

Mustafa Suphi Vakfı'nda düzenlenen "Mustafa Suphi ve Onbeşleri Anmak ve Anlamak" başlıklı etkinliğe katıldık.

Saygı duruşunun ardından, Türkiye Komünistlerinin Platformu adına Halit Erdem ile Politika gazetesi yazarı İsmail Duygulu'nun konuşmacı olduğu panel bölümüne geçildi.

Panelde, Mustafa Suphi'yi ve 1920 tarihli Birinci TKP Kongresi'ni ve Programı'nı tartışmanın bugünkü önemine dikkat çekildi. Aradan uzun yıllar geçmesine rağmen Birinci TKP Programı'nda işaret edilen sorunların güncelliğini koruduğu; bazı çevrelerin TKP tarihini 1925 Akaretler Kongresi'nden başlatma eğilimine karşı, TKP'nin tarihini ve programatik omurgasını 1920'deki kuruluş kongresi ve program temelinde ele almak gerektiği vurgulandı.

Etkinlikte söz alarak, bugün marksizme ve leninizme yönelik liberal saldırılara karşı hâlen güncelliğini koruyan Ekim Devrimi'ni, bolşevizmi ve Suphileri savunmanın, sahiplenmenin önemli olduğunu belirttik. Devrimci bir hattı ancak bu referansları sahiplenerek oluşturabileceğimizi söyledik. Mustafa Suphileri anarken TKP'nin kuruluşunu yönlendiren, programını onaylayan Komintern'i de hatırlamak gerektiğini, esas devrin böyle bir dünya partisini kurmak olduğunu aktardık. O dönemde komünistler ile reformistleri ayıran çizginin, emperyalist savaşta "Asıl düşman kendi yurdunda!" çizgisi olduğunu, bulunduğumuz coğrafyada da Türkiye'nin Rojava'ya karşı saldırılarına karşı "Asıl düşman kendi yurdunda!" çizgisiyle ortak ve tok bir tutum almak gerektiğinin altını çizdik. Suphilerin mirasına sahip çıkabilmek için bu çizgiyi ortak bir şekilde bir devrimci odağın inşası yolunda savunmak gerektiğini belirttik.

Konuşmamızı Alinteri, Köz ve İşçi Sınıfının Kurtuluşu olarak örgütlediğimiz "Ekim Devriminin Yankısı: Mustafa Suphi ve Onbeşler" etkinliğine salondakileri davet ederek sonlandırdık.

Anadolu Yakasından Komünistler

Avrupa yakasında protokol dağıtımları

Gazetemizin 150. (nisan) sayısının dağıtımını Avrupa yakasında gerçekleştirdik. Taksim ve Aksaray çevresinde bulunan siyasetlere gazetemizi ulaştırırken aynı zamanda Türkiye'de ve dünyadaki gelişmelere ilişkin sohbet etme imkanımız oldu. 1 Mayıs'ın esas gündemini oluşturduğu sohbetlerimizde aynı zamanda NATO zirvesine karşı ne yapılması gerektiğine dair fikir alışverişinde bulunduk. Sohbetlerimiz esnasında biz daha çok Alinteri ile Köz'ün ortaklaşa çağrısını yaptığı devrimci odak ihtiyacının bu gündemlerde de kendisini olanca yalıcılığıyla sergilediğini, devrimci sembollerimizde sahip çıkarak sınıf içerisinde militan bir mücadeleyi el birliğiyle örmemizin elzem olduğunu aktardık.

Avrupa yakasında bulunan kurumlara gazetemizin Mayıs sayısının dağıtımını gerçekleştirdik. Protokol dağıtımında 1 Mayıs'a ilişkin değerlendirmeleri ve aynı zamanda NATO toplantısını gündem ettik. 1 Mayıs'a ilişkin bilaistisna ortak görüş, ileri doğru bir adım atıldığı yönündeydi. Eylemin örgütlenmesine ilişkin kimi eleştiriler de mevcuttu. Keza NATO toplantısına karşı oluşturulan NATO ve Emperyalist Savaş Karşısı Birlik konusunda da müspet görüşler bulunsa da örülecek süreçte gerçekleştirilecek eylemlerin şekli ve içeriğine ilişkin farklı değerlendirmeler gözlemledik.

Avrupa Yakasından Komünistler

Anadolu yakasında protokol dağıtımları

Anadolu yakasında gazetemizin 150. (nisan) sayısının dağıtımını gerçekleştirdik. Protokol dağıtımımızın esas konusunu hâliyle 1 Mayıs oluşturdu. 1 Mayıs'ta alınan tutumlara, Taksim-Kadıköy tartışmalarına, DİSK'in durumuna ve devrimcilerin DİSK'le kurması gereken/gerekmeyen ilişkiye dair sohbet ettik. Daha çok arkadaşlarımızın görüşlerini dinlediğimiz sohbetlerimizde biz de devrimci odak çağrımızın 1 Mayıs konusunda teşkil ettiği yeri ve 1 Mayıs Taksim İnişiyatı'ne CHP'yi beklemeden harekete geçmesinden ötürü ileri bir adım olarak baktığımızı açıkladık.

Anadolu yakasında gazetemizin 151. (mayıs) sayısının dağıtımını gerçekleştirdik. NATO zirvesini, 1 Mayıs değerlendirmelerini gündem ettiğimiz ziyaretlerimizde 1 Mayıs'a ilişkin, Mecidiyeköy'de gerçekleştirilen koordinasyon ve ortaklığın anlamı olduğu ancak solda genel olarak "Taksim'e çıkamayız" anlayışı hâkim olduğu için nesnel olarak Taksim'i kazanma imkanı varken eylemin Mecidiyeköy ile sınırlı kaldığı yönünde eleştiri ve görüşler aldık. Söz konusu değerlendirmelere ilişkin olarak 1 Mayıs'ın burjuvaziden bağımsız bir çizgide örgütlenmesi yönünden bu seneki 1 Mayıs örgütlenmesini ileri bir adım olarak gördüğümüzü, Taksim'in emekçilere açılması sorununa ilişkin bugün nesnel imkanların olup olmamasından bağımsız olarak eğer iddia edildiği gibi solda yanlış bir değerlendirme mevcutsa bu değerlendirmenin doğrulamasının ve sol hareket içerisinde etkili olabilmesinin ancak emekçilere güven aşılacak, burjuvaziden bağımsız bir sınıf çalışmasını örnekten geçtiğini aktardık. Aksi takdirde herkesin eksik veya doğru öznel değerlendirmeleri olduğunu ve tekil hâlde dile getirilen değerlendirmelerin ortak bir zemin yaratabilecek politik etkiye ulaşamayacaklarını aktardık.

Anadolu Yakasından Komünistler

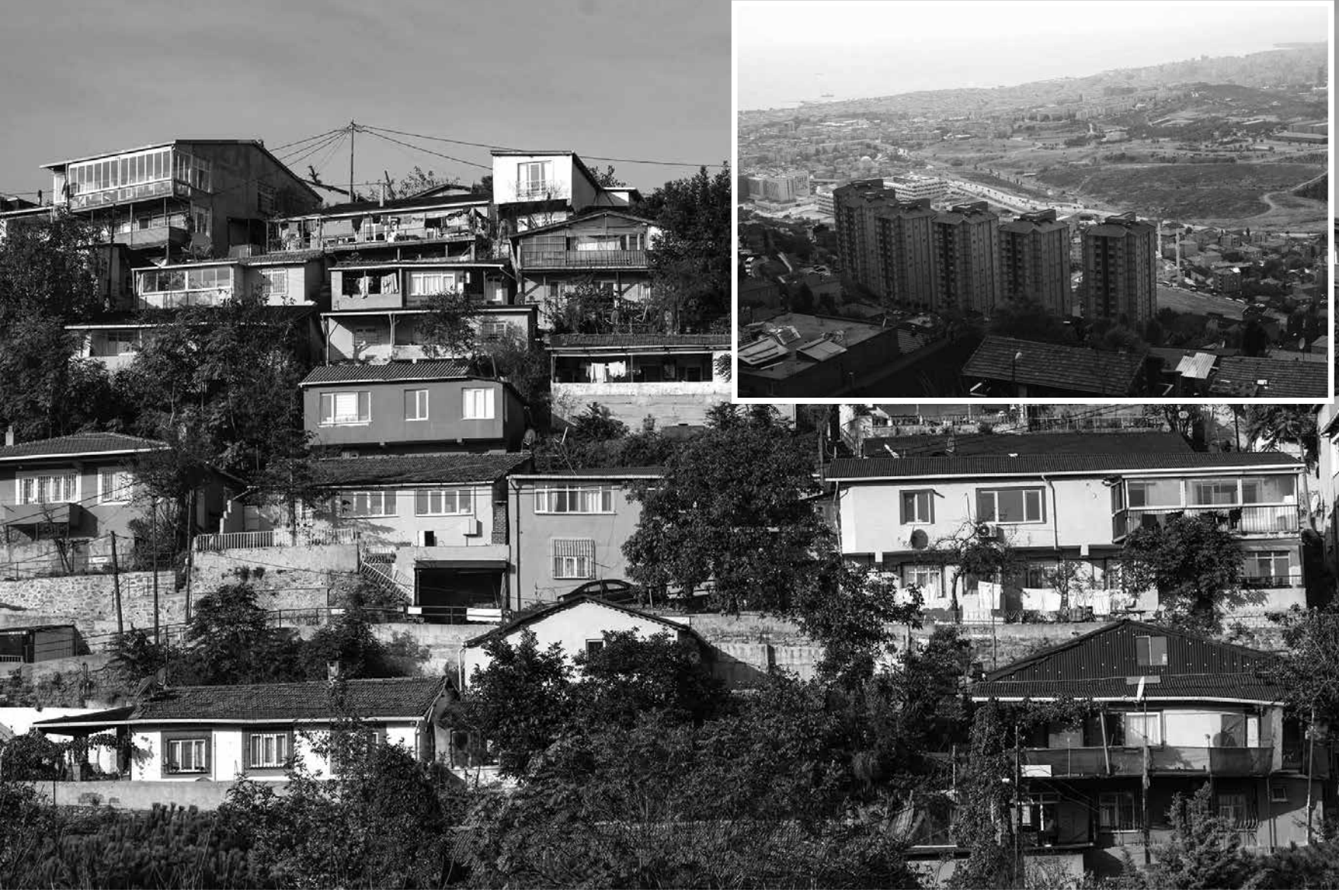
İzmir'de Madımak anması

Madımak katliamının 33. yılında, "33 Can 33 Yıl Anma Etkinlikleri" kapsamında İzmir'de yapılan 2 Temmuz anmasına katıldık.

Alevi kültür derneklerinin örgütlediği, İzmir'deki birçok sol-sosyalist kurum ve demokratik kitle örgütünün yer aldığı anmada; insanlığa karşı işlenen suçlarda zaman aşımı olmayacağı, Madımak'ta işlenenin bir insanlık suçu olduğu, katillerin Cumhurbaşkanı'nın "affettim" sözüyle serbest bırakılmasının kabul edilmeyeceği, Sivas davasının bir insanlık davası olduğu ve hesap sorulacağı ifade edildi.

İzmir'den Komünistler

Devrimci siyaseti büyütmek için “varoşlarda birleş”

Günümüzde varoşlarda sınıf temelli bir devrimci mücadele yürütmek sadece mümkün değil aynı zamanda acil bir gerekliliktir. Siyasi krizin yükseldiği, hükümetin gün geçtikçe kırılanlaştığı, emekçiler arasında huzursuzluğun arttığı bu dönemde varoşları reformizm etkisinden kurtaracak ve emekçilere güven verecek faaliyetin temellerini oluşturmak bugün tüm devrimci güçlerin ortak görevidir.

Macarca'dan Türkçe'ye geçen ender sözcüklerden biri olan “varoş”, Osmanlı toplumunda kentin dışındaki kasabaları anlatmak için kullanılıyordu. 70'lerden itibaren ise Türkiye'de o dönem kent merkezlerinin, çevre yollarının dışında kalan emekçi mahalleleri için kullanıldı. Gazi Ayaklanması'nın ve 1996 1 Mayıs'ının ardından burjuvazinin hem sınıfsal kabuslarını hem de tiksintisini anlatan ikili bir anlam kazandı. Bugün ise günlük dilde daha çok ikinci anlamıyla, bir aşağılama ifadesi olarak kullanılıyor.

1999 yılında bir platform olarak siyaset sahnesine çıktığımızda ilk yaptığımız vurgulardan biri, varoşlardaki sınıf mücadelesinin önemi ve gereği hakkındaydı. Varoşlardaki emekçiler genel olarak “kent yoksulları”, “antifaşist halk güçleri” türü kategorilerle değerlendirilirken, platformumuz varoşların sınıf mücadelesinin en önemli ve politik zeminlerinden biri olduğunu vurgulayageldi. Kent merkezlerine yönelmenin revaçta olduğu dönemde varoşlarda kalmanın, bu alanlarda sebatkar bir sınıf çalışması yürütmenin öneminde ısrar etti. Bu ısrarla uyumlu bir örgütlenme ve eylem çizgisi benimsedi.

Geçtiğimiz 27 sene içinde Türkiye'de, sermayenin yoğunlaştığı kesimlerden üretimin örgütlenmesine ve coğrafyasına, yedek işçi ordusunun bileşiminden sermaye birikiminin en fazla yıkıma uğrattığı kesimlerin sıralamasına çok şey değişti. Bu değişiklikleri de göz önünde tutarak varoşlardaki sınıf mücadelesinden ne anladığımızı yeniden hatırlamakta fayda var.

PROLETERLEŞME SÜRECİNDE VAROŞLARIN DOĞUŞU

Varoşları Türkiye'de sınıf mücadelesinin bir parçası olarak ele almak onu sınıf mücadelesinin tarihsel gelişimi içinde ele almayı da şart koyuyor. Türkiye'de ilk olarak bir işçi sınıfı ve işçi hareketi 1908 burjuva devrimiyle beraber gelişmeye başladı. Daha çok İzmir, Bursa, İstanbul, Selanik gibi liman kentlerinde ticarete bağlı sanayi ile gelişen işçi sınıfı, tıpkı sermaye sahipleri gibi ekseriyetle gayrimüslim işçilerden oluşuyordu. Cumhuriyetin

ilk yılları bu sermayenin ve işçi sınıfının yıkımına sahne oldu. Bu tasfiyenin ardından ‘yerli ve milli’ işçi sınıfı politik açıdan devletin gündemine girdi. İşçileşme devlet eliyle, Kamu İktisadi Teşebbüsleri aracılığıyla oluştu. 1950'lere dek Türkiye'de sermaye birikimi de işçileşme de bu hatta ilerledi.

Hem İkinci Paylaşım Savaşı'nın tetiklediği ekonomik bunalım hem de ithalata dayalı büyüme modelini savunan Demokrat Parti'nin iktidara gelişi nedeniyle proleterleşme aynı izleği sürdürmedi. Bir taraftan, yoğun bir sermaye birikimi başta İstanbul olmak üzere Adana, İzmir, Kocaeli gibi kentlerde sanayileşmeyi hızlandırırken; diğer taraftan, Marshall yardımlarıyla tarımda makineleşmenin artması ve geçim kaynaklarının yetersizleşmesi topraktan koparılmış işsiz bir kitlenin oluşmasına yol açtı. İthalata dayalı politikalar sebebiyle yaşanan döviz krizi ve ardından gelen ekonomik bunalım ise, bu kitlenin üzerinde, sanayi ve hizmet sektörünün gelişkin olduğu büyük kentlere göç etme basıncını artırdı. Kentler proletaryanın saflarına katılan bu kitle için yeni bir çekim merkezi hâline geldi. Özellikle İstanbul, Adana, İzmir gibi kentlerdeki sanayileşmenin yarattığı iş imkanları yoğun bir köyden kente göçe ve kent merkezlerinde işçileşmeye yol açtı. Sanayi havzaları etrafında da yoğun bir gecekondulaşma başladı. Gecekondu ya da varoş da kentlerdeki işçi havzaları olarak çoğu zaman devlet güçleriyle militan çatışmaların sonucunda böylece ortaya çıktı.

VAROŞLAR VE DEVRİMCİLER

60'larda gecekondulaşma ile seyreden bu proleterleşme süreci Türkiye'de esaslı bir işçi hareketinin de başlangıcı olarak kabul edilebilir. Öncesinde stabil ve güvenceli kamu sektörlerinde yoğunlaşan işçilere kıyasla 1960'lardaki işçileşme dinamik bir eylem dalgasını da beraberinde getirerek işçi hareketi tarihini yeniden tarif etti. 1962'de “Çıplak Ayaklar Mecliste” yürüyüşü, 1970'de 15-16 Haziran Ayaklanması bu dinamizmin sonucu olarak ortaya çıkmış eylemlerdi. Bu hareket sınıfın örgütsüz kesimlerinin örgütlenme

mücadelesiydi; esas olarak bir sendikalaşma hareketi olarak ilerliyordu. DİSK'in kurulması ve TİP'in yükselişi yine bu dönemde gerçekleştiği için 15-16 Haziran Ayaklanması da DİSK'e ve TİP'e mal edilmeye çalışılsa da, aslında bu dinamik kitle devrimcilerin, DEV-GENÇ'lilerin de en az diğerleri kadar aralarında çalışma yürüttüğü, böylece politikleşen emekçilerdi.

Varoşlar yalnızca 1960-80 döneminde işçi sınıfının yaşadığı mahalleler, bir tür “yaşam alanı” olmadı. Devrimcilerin de en çok bulunduğu yerlerdi. 12 Mart sonrasında başlayan tasfiyecilik döneminde DEV-GENÇ'in, işçi sınıfı içinde çalışma yürüten önemli bir bölümü TKP saflarına katıldı. Böylelikle TKP'nin “büyük atılımı” başladı. Ama bu atılım aynı zamanda DİSK'in CHP'ileştirilme sürecinin başlaması ve sendikalı büyük işletmelerin kapısının devrimci güçlere kapatılması anlamına geliyordu. Devrimciler, sınıf içinde faaliyet yürütmenin yolunu, reformistlerin hâkim olmadığı semtlere ve görece küçük işletmelere yönelmekte buldu.

Devrimci hareketler açısından varoşlar birbiriyle bağlantılı üç ayrı mücadelenin bulunduğu mekanlardı: Emekçilerin kondularını kurma ve savunma mücadelesi, reformizmin denetimi altında olmayan emekçilerin sendikalaşma mücadelesi ve üçüncüsü antifaşist mücadele.

Devrimciler, varoşlarda faaliyeti fabrikalarda ya da başka büyük üretim merkezlerinde faaliyete göre daha önemli ya da öncelikli gördüğü için değil, kendilerine başka bir alan bulamadıkları için varoşlara girdiler. Günümüzde hâlen “devrimci mahalleler” ya da “solcu mahalleler” diye anılan bölgeler, aslında reformistlerin gitmediği alanlara giren, oralarda kendini var eden devrimcilerin oluşturduğu yerlerdi.

VAROŞLARIN PEKİŞEN EMEKÇİ KARAKTERİ

80'lerin sonu ve 90'ların başında sermaye birikiminin değişen karakteri ve Kürdistan'daki savaş varoşların başka bir dönüşümden geçmesine yol açtı. Büyük şehirlerdeki fabrikalar kapatılmaya,

İstanbul'daki fabrikalar kendi çeperindeki Tekirdağ, Kocaeli, Bilecik gibi illere taşınmaya başladı. Büyük kent merkezlerinde ise atölye tipi üretim (özellikle tekstil), hizmet ve inşaat sektörü hızla yükselişe geçti. Sermaye birikimindeki bu yön değişikliğine bu kez de metropollerdeki varoşlara göç etmek zorunda kalan Kürt işçiler eşlik etti. Göçmen Kürt işçiler varoşların proleter karakterini değiştirmede, aksine bu karakteri pekiştirdi.

Kürt göçü işçi hareketinde yeni bir dinamizm yarattı, bu dinamizm Gazi ayaklanmasında, 1996 1 Mayıs'ında patlayıcı biçimde açığa çıktı. 15-16 Haziran'a benzer biçimde, sermayenin yeni yönelimiyle ortaya çıkan proleterleşme dalgası varoşlardaki devrimci siyasetle karşılaştığında işçi hareketinde de yeni bir dalga yarattı. Bir geri çekilme dönemi öncesinde patlayıcı bir hareket ortaya çıktı. Bu hareket de tıpkı 15-16 Haziran'da olduğu gibi Türkiye'de emekçi hareketinin seyrinin bir dönüm noktasıydı.

BİZİ VAROŞLARDA FAALİYET YÜRÜTMEMEYE GÖTÜREN NEYDİ?

Köz sayfalarında; varoşlarda örgütlenmenin bir öncelik olması gerektiğini, işçi sınıfının en patlamaya hazır kesiminin buralarda varolduğunu, sınıfın önderliğini kazanmak isteyenlerin de buralarda ısrarlı ve somut bir çalışmayla mevzilenmesinin önemini sürekli vurguladık. Bu vurgunun sebebi varoşların sınıf temelli faaliyet yürütülebilecek fabrika gibi başka alanlara kıyasla nesnel bir üstünlüğünün olması değildi. Tersine, komünistler açısından işçilerin olduğu her alan sınıf temelli bir çalışmanın yürütülmesi için uygun yerlerdi. Bizim varoşlar vurgumuzun sebebi Türkiye'deki devrimci güçlerin özel durumuydu. Türkiye'de tasfiyeciliğe dair saptamalarımız bizi varoşlarda sınıf temelli bir çalışmanın altını çizmeye götürmüştü.

Her şeyden önce masabaşında komünist oluktan sonra kendine haritada örgütlenecek yer arayanlardan değildik. Dolayısıyla kendimize hiçbir zaman “nerede örgütlensek acaba?” diye bir soru sormadık. Aynı şekilde “varoşlarda örgütlenmemiz gerekir” diye bir yanıt da vermedik. Zira devrimci hareketin diğer parçaları gibi biz de zaten varoşlardaydık. Ancak “popülizm eleştirisi” 12 Eylül sonrası dönemi tasfiyeciliğin yaygın kılıfıydı. En çarpıcı örneklerini o dönem bir dizi hareketin baş tacı ettiği, kimilerinin birlik girişimleri yürüttüğü Yalçın Küçük veriyordu. Ama popülizm eleştirileri onunla sınırlı değildi “devrimci demokrasi eleştirileri”, “proleter sosyalizmi” vurguları solun 12 Eylül yenilgisini gecekondulara, anti-faşist mücadeleye sıkışıp kalmakla işçi sınıfı içinde kök salamamakla açıklıyordu. Proleter sosyalizmi adına vaazedilense varoşları terk etmek “fabrikaları işçi sınıfının kalesi hâline getirmektir”. Kuşkusuz bu akımların fabrikaları kale hâline getirecek durumu yoktu. Onların kast ettiği daha çok sendikal bürokrasi içinde mevzilenmek ya da bu bürokrasiye tabandan basınç uygulamaktı. İşte bu iklimde, yeni bir yer aramak için değil, eski mevzileri koruma kaygısıyla varoşların sınıf mücadelesi içindeki yerini ve önemini öne çıkar-

“Popülizm eleştirisi” 12 Eylül sonrası dönemi tasfiyeciliğin yaygın kılıfıydı. “Devrimci demokrasi eleştirileri”, “proleter sosyalizmi” vurguları solun 12 Eylül yenilgisini gecekondulara, anti-faşist mücadeleye sıkışıp kalmakla işçi sınıfı içinde kök salamamakla açıklıyordu. Proleter sosyalizmi adına vaazedilense varoşları terk etmek “fabrikaları işçi sınıfının kalesi hâline getirmektir”. İşte bu iklimde, yeni bir yer aramak için değil, eski mevzileri koruma kaygısıyla varoşların sınıf mücadelesi içindeki yerini ve önemini öne çıkardık. Popülizm eleştirmenlerinin savunduğunun aksine, işçi sınıfının sendikal anlamda en örgütsüz olsa da siyasi olarak en örgütlü ve en militan kesimlerinin biriktiği mekanlardı. Varoşları terk etmek bu siyasi mücadeleyi de terk etmek anlamına gelecekti. Yapılması gereken bu mücadeleyi ihtiyaç duyduğu öncüye ve önderliğe kavuşturmakta.

dık. Sorun devrimci güçlerin sınıfla bağının olmaması değildi, sorun devrimci güçlerin bu bağlarla ne yaptığıydı. Kısmi mücadeleye hapsolmuş devrimciler 12 Eylül sonrasında varoşlardaki emekçileri örgütlendiremiyor, onlara devrimci bir politik çizgide önderlik edemiyordu. Sınıf çalışması yürütmek adına varoşları terk etmek bu sorunları daha da katmerlendirecekti.

Üstelik varoşlar, popülizm eleştirmenlerinin savunduğunun aksine, işçi sınıfının sendikal anlamda en örgütsüz olsa da siyasi olarak en örgütlü ve en militan kesimlerinin biriktiği mekanlardı. Varoşları terk etmek bu siyasi mücadeleyi de terk etmek anlamına gelecekti. Yapılması gereken bu mücadeleyi ihtiyaç duyduğu öncüye ve önderliğe kavuşturmaktı.

Fabrikalara gelince, 71-72 kopuşunun ardından sendikalarda barındırılmayan devrimcilerin önündeki engel bugün de hâlâ ve misliyle geçerliydi. 12 Eylül sonrasında devrimcileri için sendikal bürokrasinin etkisi altındaki sendikalarda, büyük fabrikalarda barınma ve devrimci bir sınıf faaliyeti yürütme imkanı daha da azalmıştı. Fabrikaları örgütlemek elbette gerekiyordu. Ancak bu sendika bürokrasisinin kanatlarının altında gerçekleştirilebilecek bir görev değildi. Fabrikalara açılacak en önemli kapılardan biri varoşlardı. Devrimci güçlerin 12 Eylül sonrasında hâlâ varoşlarda kalmasının, onlar gibi bizim de varoşlarda bulunmamızın sebeplerinden biri buydu.

Ancak Köz'ün arasında duran güçler bir platform olarak siyasi mücadeleye adım attığı 1999 döneminde devrimci güçlerle varoşların ilişkisi daha hızlı bir biçimde değişiyordu. Susurluk operasyonunun ardından kent merkezlerinde “Temiz Toplum” eylemleri yaygınlaşıyor, sol hareketi burjuva muhalefetine yedekliyordu. 28 Şubat'la birlikte darbe hükümetinin seçmeli terörü devrimci güçlere düzenin sınırlarını aşmayan pasif protestoları dayatıyordu. Nihayetinde Öcalan'ın yakalanmasıyla birlikte PKK'nin yönelim değiştirmesi varoşlardaki geleneksel eylemlerin en kitlesel bileşeninin farklı bir güzergahtan ilerleyeceği anlamına geliyordu. Nihayetinde F-Tipi operasyonlarıyla devrimci güçlere vurulan darbe tasfiyeci basıncın etkisini artırıp onu 12 Eylül sonrasındaki popülizm eleştirisinden daha etkili kılıyordu.

Bu sefer varoşları terk edenler fabrikalara, sendikalara da değil küreselleşme-karşıtı, “ekolojist”, “laik cumhuriyetçi” gibi yeni muhalif güçleri kucaklamak adına kent merkezlerine aktılar. Sosyal demokrat semtlerin kimi sokak ve caddelerinde kafe, kültür merkezi, kitabevi gibi kurumlar aracılığıyla mücadele etmeyi tercih ettiler. Bu alanlarda dar bir siyasi çizgiye ve toplumsal kesime hapsolup burjuva sosyalizminin yöntem ve araçlarını kullanarak kazanılması mümkün olmayan bir rekabete giriştiler.

Kuşkusuz sol akımların varoşları ilelebet terk etmesi mümkün değildi, Sular durulup, Avrupa Birliği normlarına uygun reformist siyaset hâkimiyet kazandıkça varoşlara dönüş yeniden başlayacaktı. 2000'lerin başındaki varoşlar vurgumuz bu öngörüye de dayanıyordu.

Yeni bir tasfiyecilik dönemine girdiğimizi, tasfiyeciliğin zeminin varoşlar olacağını ifade ettik. Bizim varoşlarda ısrar etmemizin ve devrimci akımların buralardan çekilmemesi gerektiğini savunmamızın sebebi buralara, tasfiyecilik sürecine paralel olarak gelecek olan reformist akımlardan önce mevzi tutabilmektir. Devrimcilerin görevi olarak tarif ettiklerimiz de değişmişti. Dönemin özelliklerine bağlı olarak varoşlarda, doksanları tekrar etmeye çalışan ama maddi zemini olmadığı için onun parodisi bile olamayacak bir tür “hücum” siyasetini benimsemiyor “savunmayı” örgütle saldırıya hazırlan” şılarıyla varoşlarda emekçilerin en geri talepleri eksekinde bir örgütlemeye yürütmeyi ve bu zeminde tutunmayı öneriyorduk. Bu dönemde devrimcilerin varoşları terk etmesini eleştirdik. Yeni bir yükseliş dalgası yaşanacaksa bu çıkışın zemininin yine varoşlar olacağını, devrimci siyasetin en geniş şekilde varoşlarda kendine yer bulmasının bu nedenle elzem olduğunu savunduk. Varoşlardaki sınıf faaliyetinin reformistlerin eline bırakmamak için geniş bir devrimci faaliyetin ortaklaşa örülmesi gerektiğinin altını çizdik. Eylem birliklerinden kitle faaliyetlerine tüm devrimcileri varoşlarda en geri biçimleri küçümsemeden sınıf mücadelesini büyütme, tasfiyeciliğe karşı savunmayı birlikte örgütlemeye davet ettik. “Varoşlarda birleş alanlarda devleş!” bu görevleri ifade eden sloganımız oldu.

Tasfiyeciliğin seyri bu tespitimizi doğruladı. Reformistler varoşlara girmeye başlarken bir yandan da Türkiye AB destekli ‘demokratikleşme’ sürecine hazırlandı. AB'nin varoşlardaki toplumsal patlamaları kontrol alsa amacıyla fonlar dağıtması, bu rüşvetten nasiplenmek isteyen burjuva sosyalistlerinin varoşlara yönelmesine zemin hazırladı. 2007'de PKK'nin Türkiyelileşme sürecinin sekiz senelik bir gecikmeyle, “Bin Umud Adayları” ile başlaması, DTP; BDP, HDP'nin etrafından oluşan yeni bir emekçi muhalefatinin oluşması varoşları reformist bir zeminde öne çıkardı. 7 Haziran 2015 seçimlerinin ardından HDP'nin kendini geri plana çekmesi ve muhalefet boşluğunun CHP'nin doldurmasıyla birlikte varoşlar bu sefer, başlangıçta HDP'nin çıkışıyla zeminini kaybetmiş diğer yasal partilerin hâkim olmasa da at koşturduğu bir zemine döndü.

VAROŞLAR ORTADAN KALKTI MI?

Bugün varoşların etrafı 1999'dan farklı olarak yükselen gökdelenlerle, plazalarla, şirketlerle, yeni otoyollarla sarıldı. “Kentsel dönüşüm” ile birlikte bu mahallelerin nüfusunda önemli değişiklikler oldu. Varoşlar kültürel anlamda da burjuva toplumun pislik ve tortusunun biriktiği alanlara dönüştü. Bu tabloya bakıp varoşların sosyal ve kültürel olarak burjuvazi tarafından ele geçirildiği artık sınıf mücadelesinde bir zemin oluşturmadığı sonucuna varanlar az değildir.

Söz konusu gelişmeleri en teorik şekilde değerlendirdiğimizde ve “sermayenin emekçilerin geleneksel yerleşim birimlerini ele geçirme” arzusundan söz ettiğimizde dahi, bu tür bir gelişmenin varoşları ortadan kaldırmayacağı, bunun olsa

olsa emekçilerin sürüleceği, Macarca kökenine daha yakın yeni varoşlar yaratacağı açıktır. Nitekim, İstanbul söz konusu olduğunda, son otuz yılda devasa bir şekilde büyüyen Esenyurt, Arnavutköy bu gelişmenin apaçık ürünleridir. Özellikle Esenyurt, bir mahalle, ilçe olmaktan çıkmış, ayrı bir işçi kentine dönüşmüştür. Akıbeti henüz belli olmayan “Kanal İstanbul” ile birlikte İstanbul'u kuşatan böyle kentlerin sayıca arttırılmak istendiğini görüyoruz.

İkincisi varoşlar dediğimizde söz konusu olan on milyonlarca emekçidir. Bunların kendi yerleşim alanlarından sökülüp atılması kolay bir iş değildir, barışçıl bir şekilde de gerçekleşmeyecektir. Bu süreci tamamlanmış kabul etmemek gerekir. Kentsel dönüşüm rantı yüksek kimi sınırlı alanların dışında, geniş emekçi kesimlerine geçecek şekilde henüz başlamamıştır. Söz konusu çatışmalar sınıf mücadelesinin en önemli başlıkları arasındadır ve bugün varoşları terk etmemenin gerekçelerinden biridir.

Üçüncüsü söz konusu dönüşümün sınırları vardır. Türkiye burjuvazisinin sayısı bellidir. Londra'dan Dubai'ye Türkiye'ye akan asalak sermayenin miktarı da sınırlıdır. Sermaye uluslararası sermayeden ne kadar takviye alırsa alsın geleneksel emekçi mekanları olan varoşları dolduracak çapa sahip değildir. İstanbul söz konusu olduğunda Kartal'ı, Pendik'i, Yenibosna'yı, Bağcılar'ı burjuvalarla ve onların uşaklarıyla doldurmak mümkün değildir. Bu ilçeler, içlerinde burjuva adacıklar barındırsa da, emekçi karakterini korumayı sürdürecektir. İstanbul için doğru olan bu tespit, İzmir, Bursa, Adana, Mersin için haydi haydi doğrudur.

Dahası nasıl varoşlar Türkiye'de ve dünyada sermayenin ve işçi sınıfının hareketlerine bağlı olarak ortaya çıktıysa bugünkü durumunu doğru tespit etmek için de yine sermaye ve işçi sınıfı hareketlerine bakmak gerekir.

İstanbul gibi büyük kentlerde, sermaye merkezlerini takip eden biçimde işçi sınıfını ilgilendiren iki gelişme yaşandı. Daha önce fabrikalarda ya da örgütlenmeye açık alanlarda çalışan, belirli bir seviyede iş güvencesi olan işçi aristokrasisi ayrıcalıklarını yavaş yavaş kaybetti. Burjuvazinin eteklerinde kalan, ve bu eteklerden yükselme arzusu taşıyan kesimlerse ciddi bir proleterleşme basıncı ile karşı karşıya kaldı. Bu durum sermayenin merkezlerden çıkışının kaçınılmaz bir sonucu olsa da hükümetin bu ayrıcalıkları biçerken asgari ücreti belli bir seviyede tutması ve sınıfın ayrıcalıksız kesimleriyle ayrıcalıklı kesimleri arasındaki makası kapattı.

Bugünün varoşlarının geleneksel sakinleri konut ayrıcalığı gibi kimi ayrıcalık ve imkanları olan ancak kentsel dönüşümden işten çıkarmalara varan gelişmelerle bu ayrıcalıklarını yitirmekte olan emekçiler. Ayrıca 1980'lerden 2000'lere uzanan göç dalgasıyla buralara taşınan ve sendikal değil politik olarak örgütlenmeye açık kürt emekçiler de hâlâ varoşlarda yaşıyor. Bu da varoşların sınıf niteliğinin değişmediğini gösteriyor.

Üstelik varoşlar sınıf mücadelesinin iki açıdan odak noktasını oluşturur. Birincisi, varoşlarda yaşayan kesimler gerek Kürt, Alevi olmalarından dolayı politik sebeplerle, gerekse de ayrıcalıklarının biçilmesinden kaynaklı hükümetin sürekli hedef tahtasında olan işçilerdir. Bu durum ise varoşları, ayrıcalıklarını adım adım yitiren öfkeli işçilerin hükümete karşı mücadelesini besleyen en önemli damar kılıyor.

İkincisi, varoşlardaki emekçiler, tüm siyasi aşınmalara rağmen hâlen devlete karşı sınıf mücadelesinin mirasını sahiplenmektedirler. Gazi ayaklanması, 1 Mayıs mahallesinin barikatlarda kuruluşu, Okmeydanı'nda 1998 1 Mayıs'ı ya da farklı bir karakter taşısa da 2004 NATO eylemleri hâlâ anılmaktadır. Kürt göçüyle bu mahalleler devlete karşı mücadelede farklı bir deneyim taşıyan emekçilere de ev sahipliği yapmaya başlamış; yerel eylemlere, Newrozlara, 6-7 Ekim 2015 isyanlarına sahne olmuştur. Kolluk kuvvetlerinin bu mahallelerdeki emekçilere gösterdiği baskıcı muamele de tesadüf değil, bu karakterinin sonucudur.

Bu nedenle hükümete ve devlete karşı mücadelenin en kolay filizleneceği, hükümete karşı propagandanın da en kolay karşılık bulabileceği emekçiler hâlâ varoşlardadır.

DERİNLEŞEN TASFİYE SÜRECİ VAROŞLARDA ÇALIŞMAYI DAHA DA ACİL KILMAKTADIR

Hükümete ve devlete karşı mücadelenin zemininin varoşlar olması varoşlardaki emekçilerin reformist sol ve İmamoğlu politikası etkisi altında olduğu nesnel gerçeğini değiştirmez. Aksine, hükümete karşı duran odak CHP olarak görüldüğü ve solun ekseriyeti de bu propagandayı emekçiler arasında yürüttüğü için emekçiler hükümete karşı mücadelesinin enerjisini bu düzen çizgisinden almaktadır. Bu etkiyi kıracak bir sınıf mücadelesini varoşlarda örmek, hükümet karşıtı öfkeyi devrimci bir sınıf mücadelesi hattıyla birleştirmek bugün devrimciler için acil bir görevdir.

Üstelik üretim pek çok farklı alana yayılmış ve parçalanmış olsa da işçilerin geniş kesimlerini birleştiren ve aralarındaki duvarların inceldiği alanlar varoşlardır. Ayrıcalıklarını kaybeden emekçiler, hizmet ve inşaatla yoğunlaşan Kürt emekçiler, ve büyük şehirlerdeki işçi açığını kapatan göçmen işçiler varoşlarda yaşamaktadır. Yaşam ve üretim alanlarının da kesişebildiği alanlar varoşlardır.

Sendikal bir mücadeleyi başarılı bir biçimde sürdürmek için de varoşlara girmek şart. 12 Eylül öncesinde sendikalaşma mücadelesinde varolmak siyasi mevziler elde etmenin koşuluysa. Siyasi mevziler sendikal alanda geliştiriliyor, mevzilerin kazanması da sendikal mücadelenin kendisini geliştirmesini sağlıyordu. Bugün hem siyasi krizin geldiği nokta, hem emekçilerin sürekli politik açıdan hedef tahtasında olması, hem de yukarıda bahsettiğimiz üretim süreçlerindeki dönüşümler emekçiler arasındaki çalışmanın ilk adımının siyasi mücadele olması ihtiyacını doğuruyor. Bugün siyasi mücadele sendikal bir mücadeleyi başlatabilmenin koşuludur. Varoşlarda işçi çalışması başlatabilen reformistler de orada sebatkar bir çalışma yürüterek değil, önce orada burjuva muhalefetine yedeklenen siyasi bir varlık göstererek adım atmıştır. Devrimci güçlerin işçi çalışması da varoşlar da burjuva muhalefatinin massedemediği bir siyasi mücadeleyi geliştirerek güçlenebilir.

Günümüzde varoşlarda sınıf temelli bir devrimci mücadele yürütmek sadece mümkün değil aynı zamanda acil bir gerekliliktir. Siyasi krizin yükseldiği, hükümetin gün geçtikçe kırılganlaştığı, emekçiler arasında huzursuzluğun arttığı bu dönemde varoşları reformizm etkisinden kurtaracak ve emekçilere güven verecek faaliyetin temellerini oluşturmak bugün tüm devrimci güçlerin ortak görevidir.

1 Mayıs Mahallesi kuruluyor.

KÖZ'ün Sözü

NATO zirvesinin gösterdikleri

BİLİMSEL SOSYALİZM, İDEOLOJİK DÜŞÜNCE

Komünist hareket, tarihi içinde kendini bilimsel bir akım olarak tanımlayageldi. İdeolojik düşüncenin karşısına bilimsel sosyalizmi koydu. İdeolojik düşünce, olayları hâkim sınıfın gözüyle görür; sorunlarını onun kavramlarıyla ele alır; tutumlarını onun değer yargılarına göre belirler. Herhangi bir dönemde hâkim sınıf tarihsel olarak rolünü ne kadar tamamlamışsa, ne kadar gericileşmişse, onun ideologları da o kadar bilim dışı bir karakter kazanırlar, gericileşirler.

İşçi sınıfına siyasal bilinci dışardan veren leninist bir partiyi zorunlu kılan sebeplerin başında, hâkim sınıfın yaydığı gerici ideolojiyle mücadele etme zorunluluğu gelir. Hâkim sınıfın ideolojik araçları, onları besleyen toplumsal ilişkiler köklü olduğu için, böyle bir partinin olmadığı koşullarda ideolojik düşünce toplumun geniş kesimlerini, onun içindeki tüm muhalif akımları zihinsel ve politik olarak teslim alır.

Bugün proletaryanın öncüsüz olduğu Türkiye'de durum tastamam böyle. Sadece işçi hareketinin değil hareketimizin de geniş bir bölümü, zamanı dolmuş burjuvazinin, "geberen" emperyalizmin kavramlarıyla görüyor, konuşuyor. Sadece gerileyen bir sınıfın değil, bu sınıfın yakında çöp sepetine gidecek aktörlerinin gözünden dahi bakınca bu kusur daha da belirginleşiyor. Gerçekliği genel olarak emperyalizmin değil, kaderine direnen Amerikan emperyalizminin, onun en başarısız başkanlarından biri olan Trump'ın gözünden görmek çarpıklığı artırıyor.

Türkiye söz konusu olduğunda, gelişmeleri yüz yıllık cumhuriyetin değil, krizdeki 12 Eylül rejiminin, hatta onun dört bir yandan kuşatılmış cambaz cumhurbaşkanının perspektifiyle değerlendirmek, meseleleri gülünç bir anlaşılmalığa büründürüyor. Olanı kavramak yerine can çekişen hükümetin propagandasına inandıkça, emekçilerin ve devrimcilerin saflarındaki temelsiz karamsarlık yaygınlaşıyor.

NATO 3.0?

NATO zirvesini ele alalım. Zirvede bulunan emperyalistlerin göstermeye çalıştığı tablo nedir? Tüm NATO bileşenleri büyük bir uyum içinde. Ukrayna'dan İran'a tüm savaşlarda ortak bir pozisyona sahipler. Silahlanma harcamalarının yükünü kim çekecek sorununu nihayet çözdüler. Böylelikle Kuzey Atlantik Pakı "dünya barışını" korumak için takviye edilmiş, yeniden örgütlenmiş oldu. NATO 3.0 tanımı bu hüyları anlatıyor.

Bu tablodan yola çıkanlar NATO'nun kolektif bir emperyalist güç olduğu sonucuna varıyorlar. Hatta NATO'nun, emperyalizmin bizatihi kendisi olduğu sonucuna varanlar az değil. Aynı kesimler NATO zirvesinden tüm emper-

yalistlerin ortak bir biçimde "dünya halklarına savaş açma" kararı aldığı sonucuna da varıyor.

Peki gerçek nedir?

Ankara 2026, NATO tarihinin en sönük zirvelerinden biriydi. Bu nedenle, dünya basınında da alınan şu ya da bu kararlar değil, liderler arasındaki görüşmelerle ilgili haberler çıktı. En yoğun ilgiyi Trump'ın Zelensky ve Erdoğan ile kurduğu temasların çekmesi de çarpıcıdır. Biri ABD'nin şamar oğlanı, diğeri ise NATO'nun temel projelerinin dışına düşmüş iki ülke ile kurulan temasların gördüğü ilgi, NATO'nun geleceğini değil geleceksizliğini ve çaresizliğini göstermektedir. Zira bunlardan bir tanesi NATO'nun başındaki sorunlardan biridir; diğerinin de kendi başına sürece merhemi yoktur. Zirvede ortak bir kararlılıktan çok, ikili görüşmelerin damga vurması da bileşenlerin ortak hareket etme kapasitesinin arttığını değil, azaldığını anlatır. Nitekim "ağır topar" arasında kurulan tüm temaslar, ABD'nin NATO'yla olan bağlarını zayıflatmasının önüne geçme, adım adım ilerleyen bir aşınmayı kontrol altına alma amacı taşıyordu.

NATO bileşenleri arasında bir uyumdan çok uyumsuzluk var. Bunu bildiride dahi gözlemek mümkündür. Son on yılda ABD-Almanya-Fransa ve İngiltere arasındaki dengelere bağlı olarak, Rusya'nın ve İran'ın ne denli büyük birer düşman olduğu, Çin'in düşman olup olmadığı sürekli değişmektedir. Geçen seneye kıyasla bu sene, Avrupalıların basıncıyla, Rusya biraz daha büyük bir düşman olarak gösterilmiş, Ukrayna'ya daha fazla destek verileceği ifade edilmiştir. Buna karşılık ABD'nin basıncıyla, savunma harcamalarının artırıldığı vurgulanmış, İran yeniden düşman listesine girmiştir. 2023-24'ün aksine, 2026'da Çin'in bir tehdit olup olmadığına karar verilememiştir.

Ancak gerçekteki sorun daha derinlerdedir. Birincisi, Alman, Fransız ve İngiliz emperyalistleri savunma harcamalarını hızla arttırmaktadırlar ama Trump'ın talebinin aksine, bütçelerini ABD'den silah almak için değil, kendi savunma sanayilerini güçlendirmek için genişletmektedirler. NATO'daki hiçbir ikili temasa, orta yolcu Rutte'nin gayretlerine karşın bu uzlaşmazlık giderilememiştir. Kısa vadede ABD silahı, takvimi belirsiz bir orta vadede savunmanın Avrupalılaştırılması hedefi ortaya konsa da, bu melez çözüme dair de bir mutabakat yoktur. NATO toplantısının sönüklüğü bir anlamda da bu uzlaşmazlıkla ilgilidir. Önümüzdeki dönemde bu başlık daha önemli bir ayrılık ve sürtüşme noktası olarak karşımıza çıkacaktır. Varacağı sonuçsa Alman ve Fransız emperyalizmlerinin ABD'den bağımsız silahlanması ve aralarındaki rekabetin büyümesidir.

İkincisi, Amerika ile olan gerilimler Avrupalı emperyalistleri bir blok haline getirmiyor. Tam tersine ABD'nin Avrupa'dan çekilmesi, Almanya ve Fransa'yı militarizasyona mecbur bırakması, bu ülkelerin savunmalarının, yani ordularının da "millileşmesi", orduların kendi planlarını diğer ordular olmaksızın yapabilmeleri anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle Almanya'nın Fransa ile işbirliğini azaltması, kendi milli ve bağımsız silahlanma planlarını yapması anlamına

gelecektir. O halde Avrupa'daki Amerikan varlığının azaltılması, aynı zamanda Avrupa'da daha güçlü ve milli bir Alman ordusunun oluşmasını dayatmaktadır. Böyle bir orduyu kabullenmek İkinci Paylaşım Savaşı sonrasındaki tüm varsayım ve kuralları sıfırlamak anlamına gelecektir. Bu durum da sadece NATO'nun değil, bir siyasi birlik olarak Avrupa Birliği'nin de altını oyan gelişmelerdir. Üstelik Almanya dışındaki emperyalistlerin de onayını almamaktadır. Bu çözülemeyen çelişki de NATO zirvelerinin ortak bir stratejinin hayata geçirildiği değil, zevahiri kurtarmaya ve ikili pazarlıklara hizmet eden gösterilere dönüşmesine yol açmaktadır.

Kısacası dünya çapında değerlendirildiğinde, NATO zirvesi, askerileşmenin hız kazandığı, yeni bir paylaşım savaşının yolunu döşeyen gelişmelerin çoğaldığı bir konjonktürün habercisidir. Ama aynı zamanda bileşenlerinin artan rekabeti nedeniyle NATO'nun kolektif bir emperyalist güç olarak hareket etme kabiliyeti azalmaktadır, NATO dışında yer alan Rus emperyalizmine, Çin finans kapitaline farklı yaklaşımlar belirginleşmektedir. Bu bakımdan söz konusu gelişmeleri "NATO, Rusya-Çin ittifakına karşı" diye okumak, ister ikinci grup bir emperyalist blok olarak tanımlansın isterse de tanımlansın, gelişmeleri NATO'nun göstermek istediği gibi okumak anlamına gelir. Yüzeysel ve yanıltıcıdır.

ABD'nin, İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşının ardından, gücünün zirvesindeyken temellerini attığı tüm kurumlar gerilemekte, çözülmekte, dağılmaktadır. Sadece Birleşmiş Milletler, IMF, Dünya Ticaret Örgütü değil; Avrupa Birliği ve NATO da maddi zemini ortadan kalkan kurumlar arasında yer almaktadır. Emperyalistler arası paylaşım savaşı da 1950 sonrasındaki Soğuk Savaş'ın tarafları arasında gerçekleşmeyecektir. Yeni ve karmaşık ittifakların kurulması gündemdedir. Kesin olan bu ittifakların kimlerden oluştuğu değil, bunların yeniden kurulmasının, İran ve Ukrayna örneğinde olduğu gibi bir dizi savaş ve aynı zamanda dünya çapında ayaklanmaları tetikleyen siyasi krizlere yol açacağıdır. O halde karşımızda dünya halklarına birleşik bir güç olarak savaş açan bir kolektif emperyalizmden ziyade, birbirini savaşları ve devrimleri kıskırtarak çelmeleyen, dünya emekçilerine kıyasla daha zayıf bir pozisyona düşen emperyalistler var. Meselenin bam teli de, zirvede "aile fotoğrafı" çektirenlerin örtmek istediği de tam budur.

KAYBOLAN EŞEĞİ SEMERSİZ BULMAK

Gelelim Erdoğan ve uşaklarına. Onlar ne göstermek istiyor? Türkiye güçlü ve lider ülke oldu. İltibar kazandı. NATO'nun Türkiye'ye, onun ordusuna ve güçlü savunma sanayiine ihtiyacı var.

Sol içerisinde de bu saptamaların yaygınlığı hayret vericidir. Bu saptamalardan hepsini kabul eden akımlar, aldığı dış destek sonucunda Erdoğan'ın içindeki "tek adam rejimini" daha da tahkim edeceği sonucuna varıyorlar.

Tüm bunlar da, ideolojik düşüncede adet olduğu üzere gerçeği baş aşağı çeviriyor. Her şeyden önce, NATO zirvesinde Türkiye somut bir kazanım elde etmedi. F-35 ve CATSAA yaptırımlarına ilişkin somut bir adım atılmaması bir yana, bu yaptırımlar kalksa bile Türkiye ile ABD arasındaki ilişkiler 2019 öncesine kıyasla daha da geri durumda olacak. Trump'ın vaad ettiği gelişmeler düşük bir ihtimalle sonuç verse dahi, Türkiye 2019'a kadar ortağı olduğu bir projenin bundan böyle müşterisi olacak.

İngiltere-İspanya ve Almanya'nın ortak yapımı Eurofighter uçakları için İngiltere ile yapılan anlaşmalar için de farklı bir durum söz konusu değildir. Türkiye'nin İngiltere'yle yaptığı anlaşma Almanya'nın vetosunu kırmak için üretilmiş bir diplomatik manevradır. Halbuki 2019 öncesinde Türkiye herhangi bir uçak almak için bir Avrupa onayına muhtaç değildi. Bugün ise ikinci sınıf olarak gördüğü uçakları alabilmek için dahi İngiltere'ye bağımlı hale geldi. Kısacası, en iyi ihtimalle Türkiye kaybettiği semerli eşeği se-

mersiz olarak yeniden bulacak.

"Eşegi yeniden bulmanın" bedeli şimdilik Rusya'dan uzaklaşmak, Filistin'de daha da İsrail'le uyumlu bir pozisyona sürüklenmek, Suriye'de İngiliz çözümünü benimsemek, İran'da Amerika'nın yanında yer almak. Tüm bu gelişmeler Türkiye'nin lider pozisyona yükseldiği değil, tersine, 2015 sonrasında edindiği sınırlı düzeyde özerkliği yitirmeye mecbur kaldığı anlamına gelir.

Bu gelişmenin sebebi sır değildir. Beştepe'nin propagandasının aksine hükümet ve reisi geriliyor. On yıl önce teslim olduğu Bahçeli ve Cumhuriyet'in diğer küçük bileşenleriyle arasındaki gerilimler büyürken, kendi partisi üzerindeki denetimi zayıflıyor. 2023 seçimleri Erdoğan açısından bu durumun sürdürülemez hale geldiği dönüm noktasıydı. O zaman ifade ettiğimiz üzere ABD ile barışmaya, içsavaşı bitirmeye mecburdu. Nitekim tam da bu nedenle Öcalan'ın eline isteksizce tutundu. Aynı nedenden ötürü ABD ile uzlaşmaya, onun Ortadoğu'daki çözüm planına razı oldu.

Şatafatı ve magazini bir kenara ittiğimizde, NATO zirvesindeki tablo da bu mecburiyeti yansıtıyor. Zorda kalan Avrupa'ya Türkiye kendi çözümünü sunmuyor. Tam tersine tümüyle sıkışmış bir hükümet ayakta kalabilmek için, politik özerkliğine son verme pahasına, kendisine kapıyı kapatmış emperyalistlerle barışmaya çalışıyor. Üstelik bunu başarıp başaramayacağı belli değil. Başarıldığında, Amerika'da itibarını ve gücünü yitiren Trump'tan aferin almak, Trump'ın hasımlarının şimşeklerini üstüne çekmek, daha da önemli 15 Temmuz'dan beri ona kerhen destek vermiş Rusya ile köprüleri atmak zorunda kalacak. Türkiye'de çözüm sürecinde adım atamazken, Suriye'de SDG'ye daha zor havlayacak. Filistin konusunu iç politikada istismar etme kanallarının kapanması da cabası.

O halde Ankara 2026 zirvesi, emperyalistlerin, Mao'nun deyimiyle, "kağıttan kaplan"a döndüğünü tescillerken, Türkiye için bu durum misliyle geçerlidir. Yirmi iki yıl önce gerçekleşmiş zirveye kıyasla Türkiye çok daha yalnız ve itibarsızdır. Bölgedeki askeri gelişmelere, kirli hesaplara daha fazla dahil olmak mecburiyetindedir. Kendi sınırları içindeki ve dışındaki Kürtler üzerindeki hâkimiyeti daha zayıflamıştır. Tüm bunların yanı sıra, sulh içinde çözülmesi mümkün olmayan bir rejim krizinin içinde, bu rejime bekçilik görevi zayıflayan bir hükümetin omuzlarındadır.

KAĞITTAN SİLAHLARLA OLMAZ

Gelgelelim kağıttan kaplanları kağıttan silahlarla yenmek mümkün değil. NATO zirvesi öncesinde gerçekleşen eylem dalgası bu gerçeği bir kez daha yüzümüze çarpıyor. Sol içinde NATO karşıtı mücadelenin nasıl verileceği aylar boyu tartışılma da eylemler cılız ve etkisizdi. İki ay önceki 1 Mayıs ile karşılaştırmayacak bir tablo vardı.

2026 1 Mayısı uygun nesnel koşullar olduğunda, kararlı ve tok bir eylem çizgisinin sonuç alabileceğini gösterdi. Tersinden NATO eylemleri ise hareketimizin daha yapısal zaafalarının, elverişli nesnel koşullar olmadığında, kararlı ve tok bir eylem çizgisiyle aşılamayacağını bir kez daha açığa çıkardı.

Her iki eylem sırasında en belirleyici faktör, aslında son on bir yıla damgasını vuruyordu. Türkiye işçi sınıfının en politik kesimini oluşturan göçmen Kürt emekçiler, 7 Haziran seçi-

Siyasi faaliyet, propaganda ve ajitasyonda birlik, bir araç olarak gazete

KÖZ NİÇİN ÇIKIYOR?

“Köz’ün arkasında duran komünistler” ifadesi, kendi ayakları üzerinde duran tek tek komünist bireylerin toplamını değil, birbirinin sorumluluğunu alan, siyasi faaliyeti örgütlü ve örgütle yürüten kesimleri anlatıyor. Köz’ün bir platformun politik kimliği olması, bu güçlerin, istisnai konjonktürler hariç, tek bir örgütsel merkeze bağlı olamayacağı anlamına da geliyor. Bu bakımdan Köz’ün arkasında duran komünistler farklı alanlarda, farklı örgütsel planlarla çalışma yürütüyorlar. Bu durum örgütsel bakımdan ademi merkezizetçi bir platform olmanın doğal bir sonucu.

Bu farklı çalışmalar, ortak hedef doğrultusunda, ortak politik kimlikle, ortak siyasi çizginin propagandasının yapılması ile birbirine bağlanıyor. Komünistlerin parti birliğini sağlama hedefini taşıyan, bu yolda Köz kimliği ile siyasi mücadelede yer alan komünistler, bu mücadelede Köz’ün yayınlarında tarif ettiği doğrultuda hareket ediyorlar. Mücadelemizin siyasal merkezizetçi karakteri, politik faaliyette bu şekilde somutlanıyor.

Siyasal merkezizetçilik, bu merkezizetçiliğe tabi olan herkesin, önündeki koşul ve imkanlardan bağımsız olarak, tek tip bir faaliyet yürütmesi anlamına gelmez. Farklı alanlarda, farklı nesnel koşullarda, farklı imkanlardan beslenen faaliyetler, elbette birbirinden farklı biçim ve tempo altında yürüyecektir. Alandaki ilişki ağının niteliği, faaliyetin süresi, devlet baskısının şiddeti, sol hareketlerin durumu gibi koşullara bağlı olarak, siyasal faaliyetin araçları, biçimi ve temposu farklılık gösterecektir. Daha da önemlisi, komünistlerin birliği zemininde duranların farklı mecralardan kopup gelmeleri, farklı önceliklere ve imkanlara sahip, farklı sorunlarla yüz yüze olmalarıdır. Bu kesimlerin koptukları yerle bağlantılı farklı meşreplere, farklı çalışma tarzlarına ve farklı vurgulara sahip olmaları da gayet doğaldır.

İrili ufaklı amatör örgütlerin damgasını vurduğu bu dönemde söz konusu farklılıklar, mevcut tablodaki merkezkaç ve rekabetçi eğilimleri körükler. Bu farklılıkları genelge ve talimatlarla yahut masabaşı protokollerle ortadan kaldırma-

ya çalışan amatör örgütsel merkezlerin girişimleri şaşmaz biçimde daha derin bölünmelerle sonuçlanır. Hâlbuki bu bir kader değildir. Söz konusu farklılıkları ortadan kaldırılması gereken pürüzler olarak görmek gerekmez. Bilakis bu farklılıklar demokratik merkezizetçiliği hakkıyla uygulayan daha güçlü bir partinin ham maddesidir, ortak bir siyasi hatta buluşturulduğu zaman merkezkaç eğilimler üretmek şöyle dursun ortak politik gücü artırır. Bu bakımdan asıl mesele amatör örgütleri aynılaştırmak, birbirine benzetmek değil, onları ortak bir siyasi davanın, stratejinin ve eylem çiz-

gisinin parçası hâline getirmektir.

Tam da bu nedenle faaliyetin biçiminde, temposunda ve önceliklerindeki çeşitliliği kabul etmek, faaliyetin politik içeriğinde de bir çeşitlilik ortaya çıkacağı, herkesin kendi rengiyle Köz’ün arkasında durabileceği anlamına gelmez. Bilakis politik faaliyetin içeriği aynı davanın takipçilerini birbirine bağlayan harçtır. Bu harç eklektik bir toplam olamaz, bir gökkuşağı hiç olamaz.

Örnek vermek gerekirse, NATO zirvesi arifesinde yürütülen siyasi çalışma, MHP çizgisinde bir sendikada çok daha propagandif bir çerçevede yürütülürken sokak eylemlerinin yaygın olduğu bir emekçi mahallesinde, bir üniversite kampüsünde, yahut NATO karşıtı bir mitingde çok daha geniş bir kesime seslenen ve tekil konulara odaklanan bir ajitasyonu da içerir. Propaganda her yerde aynı vurgularla da yapılmaz. Amerikan senatosunda, Pentagon’da Kürtleri destekleyebilecek kesimlerin bulunduğu inanan Kürt emekçilerin arasında çalışma yürütenler, propandada fikirleri birbirine farklı şekilde bağlarlar. Amerika’nın Türkiye’yi, Irak’ı yahut Suriye’yi bölmek, istikrarsızlaştırmak gibi bir hedefinin olmadığını, 2016’da Güney Kürdistan’da, bu sene ise Batı Kürdistan’da yaşananları anlatarak öne çıkarırlar. Buna karşılık, diyelim ki geçmişte Türkiye’nin bir tür yeni sömürge olduğunu, ikinci bir kurtuluş savaşı vermesi gerektiğini savunmuş bir kesimin çevresindeki ilişkilere, Türk devletinin bağımsız bir devlet olmasının yanı sıra bir ezen ulus devleti olduğunu; ulusal onur, vatan savunması türü kavramların Türkiye burjuvazisine hizmet edeceğini daha çok öne çıkarabilirler. Ama vurgular ne olursa olsun, hiçbir propaganda ve ajitasyonda Türkiye’nin mağdur, bağımsızlığı elinden almış bir ülke olduğu ifade edilemez, Amerikan emperyalizmi teşhir edilmekle yetinilmez. “Asıl düşman kendi yurdunda!” şiarı her zaman propagandanın ana ekseninde durur.

İlkel, ortak hedefe dönük ve planlı siyasal faaliyet göz önünde tutularak oluşturulan siyasal propaganda ve ajitasyon içeriği, her çalışmada aynı şekilde somutlanmaz fakat her çalışmada bu içerik kullanılır. Köz’ün yayınlarına yansıyan siyasal çerçeveye de, yalnızca belli alanlarda ve durumlarda kullanılacak, kimi alanlarda ise kullanışsız ve hatta faaliyetin geleceği için zararlı olacak bir içerik olarak bakılamaz. Köz’ün arkasında duran komünistlerin sorumluluğunu aldığı, farklı alanlardaki siyasal çalışmaları birbirine bağlayan, propaganda ve ajitasyonda ortaklık ve sürekliliktir.

Bu ortaklık, gazete başta olmak üzere çeşitli yayınlarımız vasıtasıyla paylaşılan, siyasi faaliyetteki hedef ve önceliklerimizin esas alınması ve bu doğrultudaki propaganda ve ajitasyon içeriğinin kullanılması ile sağlanır. “Köz kimliğini kullanarak faaliyet yürütün” derken ilk olarak bunu kast ediyoruz. Köz’ün her türlü eylemde bir politik kimlik olarak kullanılması elbette önemlidir. Bu kimliği kullanmak, komünist bir parti yaratma mücadelesinde sadece kendi gücüne ve planına bel bağlamayan, ortak bir mücadeleyi ve onun etkisini büyütmeyi hedefleyen kesimlerin varlığına işaret eder. Komünist bir partinin kurulmasının en önemli koşulu zaten bu kesimlerin yaygınlaşması ve faaliyetlerini ortaklaşmasıdır. Ancak ortak kimlikle mücadele etmek sadece ortak imza

kullanmanın ötesine geçtiğinde, Köz kimliğini ifade eden gazeteyi kullanmayı içerdiğinde onu kullananların güçlerinin aritmetik toplamının ötesinde bir etki yaratabilir, bu kimliği kullananları tüm farklılıkları aşan şekilde birbirine bağlayan harca dönüşür.

GAZETE, PROPAGANDA FAALİYETİNİN RAPORLANACAĞI ADRESTİR

Fakat bu çağrımızın, önemli bir süredir aksayan ikinci bir ayağı daha var. “Köz kimliğini kullanarak siyasi faaliyet yürütün” derken, gazeteye yansıyan siyasi hattı faaliyette kullanmanın yanı sıra bu siyasi içeriğin söz konusu faaliyette nasıl kullanıldığının da gazeteye rapor edilmesini kast ediyoruz. Bir dernekte, sendikada, kooperatifte, okuma grubunda, mahalle meclisinde, öğrenci kulübünde veya bir eylem alanında Köz’ün nasıl kullanıldığı, ne içerikte propaganda yapıldığı, bu propagandanın nasıl karşılık bulduğu, gazete aracılığıyla rapor edilmelidir.

Propaganda ve ajitasyonun içeriğinin somut ve ayrıntılı biçimde gazeteye yansımaları, politik faaliyetin aleniyeti için önemli ve gereklidir. Aleniyet bir yönüyle denetimin koşuludur. Komünist partinin duvarlarını ortak bir siyasi mücadeleyle örmeyi hedefleyenler, farklı zeminlerdeki duvarcılarının aynı plana uygun bir duvar ördüklerini görmeli ve göstermelidirler. Gazete, platformun siyasal merkezizetçiliğini sağlamada ne kadar başarılı olduğu ayna tutmalıdır. Ortak plan ve hedeflerden bir sapma gördüğünde yine siyasi araçlarla bu sapmalara müdahale etmelidir. Çalışmaların amaç, ilke ve önceliklerimize uygun bir siyasi rotada tutulması da gazetede tüm siyasi faaliyetin içeriğinin kendisine yer bulmasıyla mümkündür. Köz politik kimliğiyle yürütülen siyasal faaliyetin çeşitlenmesi ve yayılması, gazetenin denetleme ve müdahale etme işlevinin önemini artırmaktadır.

Aleniyetin ikinci bir işlevi de, daha zengin bir propaganda içeriğinin ortaya çıkarılmasına sunacağı katkıdır. Her faaliyet alanında aynı siyasal içeriğin kullanılması, bu alanlarda aynı sözlerin tekrarlanması demek değildir. Propagandanın muhataplarına, bu muhatapların soru ve yanıtlarına, siyasal faaliyetin yerel hedeflerine göre, ortak propaganda içeriğinin kimi vurgularının

derinleştirilmesi, içeriğin zenginleştirilmesi olmalıdır. Yine propagandanın ulaştığı kesimlerin soruları ve yanıtları, kullanılan içeriğin yetersiz kaldığı yerleri de ortaya çıkarabilir. Bu durumun alenileşmesi de, bu gibi eksikliklerin giderilmesinin önünü açar. Bu durum gazeteye başarılı bir şekilde yansıtıldığında, farklı alanlarda faaliyet yürüten komünistlerin de daha zengin bir siyasal içerikten beslenmesi mümkün hâle gelir.

Bugüne dek gazeteye gelen haberler asıl olarak bir eylem kaydı, etkinlik haberi şeklinde kaleme alınmıştır. Eyleme katılanların kimler olduğu, bizim pankartımızın ve sloganlarımızın neler olduğu, eyleme giderken hangi hazırlıkların yapıldığı anlatılmaktadır. Kimi zaman ise bu bilgilere bir de dönemin yahut siyasi konjonktürün değerlendirilmesi eşlik etmektedir. Oysa aleniyet için daha fazlası gereklidir. Asıl önemli olan yürütülen ajitasyon, daha da önemlisi propaganda çalışmasının içeriğinin eksiksiz, tüm ayrıntılarıyla yansıtılmasıdır. Bugüne kadar, gazeteye gelen haberlerden de anlaşıldığı üzere, özellikle propaganda faaliyetinin yansıtılması genellikle sadece içeriğe dair konu başlıklarının sıralanması ile sınırlı kalmaktadır. Aleniyeti daha üst düzeyde sağlamak için bu eski alışkanlıklardan kurtulmamız gerekiyor.

Yürütülen propagandanın ve ajitasyonun içeriğini gazeteye yansıtmak, gazeteye gelen içeriğin bundan ibaret olacağı, eylem ve etkinlik haberlerinin artık gazeteye yazılmaması gerektiği anlamına gelmez. Bilakis kayda değer bir propagandanın veya ajitasyonun yapılamadığı, kimi durumlarda yalnızca gözlemci olarak katılan eylem ve etkinlikler dahi gazeteye haber olarak yansıtılmalıdır. Faaliyetimizde sorun teşkil edecek olan, bu türden eylem ve etkinliklerin varlığı değil, propaganda ve ajitasyonumuzdan yoksun bir hareketliliğin faaliyetimizin ana gövdesini oluşturmasıdır.

Yeni yeni kesimlerin Köz’ün çağrısına yanıt verdiği bir dönemde platform kimliğiyle yürüten politik faaliyetin alenileştirilmesi, rotamızı koruyarak etki ve kapsam olarak bir sıçrama gerçekleştirmemizi mümkün kılacak. Köz’ün önümüzdeki sayıları bu doğrultuda ne kadar mesafe kaydettiğimizin en iyi ölçütü olacak.

Köz’ün Sözü’nün devamı

minden itibaren, HDP’nin yöneliminin sonucunda, muhalefet boşluğunu dolduran güç olmaktan çıktılar. Önce ana muhalefet rolünü CHP’ye teslim ettiler. İkinci çözüm sürecinin başlamasıyla, toptan siyaset sahasının dışına, seyirci pozisyonuna itildiler. Ancak bu ortaklığa rağmen İstanbul 1 Mayıs ile NATO protestoları farklı seyretti.

1 Mayıs öncesinde hükümet yalpalıyordu; uygulayacağı şiddet konusunda kararsızdı. Daha da önemlisi 1 Mayıs tüm topluma mal olmuş bir konuydu ve hatta burjuva muhalefeti dahi zaman zaman Taksim’de 1 Mayıs bayrağını yükseltmişti. Buna karşılık dış politikada nispeten özerk durumda olan hükümet, asıl NATO’cu olan ise “Amerikancı muhalefet” adını verdiğimiz CHP idi.

Hükümet NATO’yla barışmaya ve bunu bir propaganda vesilesi yapmaya çalıştığı için protestoların karşısına var gücüyle dikildi. Nesnel koşullardaki bu farklılık, 1 Mayıs’ta kararlı bir tutum ile demokrasi mücadelesinin öncü gücü göçmen Kürt emekçilerin geri çekilmesinden kaynaklı boşluğu telafi edilebilirken, NATO karşısında bu eksikliği daha belirgin bir biçimde gösterdi. Bu herhangi bir kararlı tutumun aşamayacağı bir engeldi.

Son on yılı belirleyen muhalefet boşluğuna ilişkin değerlendirmemiz, elbette devrimci güçlere, siyasi mücadelenin merkezine tekrardan burjuva muhalefetinin de karşı çıktığı çatışmalı konuların gelmesini, yahut Kürt emekçilerin tekrardan sahaya inmesini ellerini kollarına kavuşturarak

beklemeyi tavsiye etmek anlamına gelmez. Her şeyden önce, ne kadar daralmış olsa da devrimci güçlerin sınıfla bağları dün olduğu gibi bugün de vardır. NATO karşısında gösterişli ve merkezi bir eylem düzenleme hayalinin peşinde koşturmak yerine emekçi mahallelerinde, atölyelerde, fabrikalarda bu kesimlere ulaşmayı, onları harekete geçirmeyi hedefleyen bir propaganda, ajitasyon ve eylem çizgisini benimsemek gerekirdi. İkinci si, göçmen Kürt emekçileri liberal muhalefet partilerinin tapulu malı değildir. Devrimcilerin görevi legal partilerle dayanışmak, onlara akıl vermek değil, Kürt emekçileri reformist sultadan çıkarıp, bağımsız bir sınıf çizgisine kavuşturacak mücadeleyi büyüktür. NATO karşıtlığı yaparken Türk

devletine dokunmayan, onun Kürt düşmanı politikalarını es geçen bir politik çizginin bu görevi yerine getirmesi elbette mümkün değildir.

Mecidiyeköy 1 Mayıs’ındaki ileri çıkış kadar, NATO protestolarının başansızlığı da devrimci bir odağı yaratmak isteyenlerin sorumluluklarını hepimize hatırlatıyor. Devrimci bir siyasi mücadeleyi büyütmek isteyenler, Kürtlerin demokratik taleplerini yükseltmekten, devrimci talepleri varoşlarda, atölyeler ve fabrikalardaki gündelik mücadelenin bir parçası olarak yükseltmekten hiçbir koşulda vazgeçemez. İddialarımızın arkasında durmamızı bu iki koşuldaki eylemli ısrarımız mümkün kılacak.

2002'den 2020'ye AKP-ABD ilişkileri

2009'dan itibaren AKP, ABD'nin beklentilerini karşılayan adımlar atmaya başlamış olsa da, artık ortada ne Türkiye'nin içine sokulabileceği bir Avrupa Birliği, ne de eşbaşkanlığı yapılabilecek bir Büyük Ortadoğu Projesi kalmıştı. Üstelik ABD giderek zayıflarken emperyalistler arası paylaşım kavgasının şiddetlenmesi ABD'nin herhangi bir ülkede kendi nüfuzunu kurma imkânlarını daraltıyordu.

2023 cumhurbaşkanı seçimleri sonrasında, Ağustos ayında “Fikirlerimiz İktidarda Kılıfı Dikiş Tutmaz” başlıklı bir değerlendirmeye yayınladık. Söz konusu dönemde, seçimlerde muhalefeti mağlup eden Erdoğan'ın ABD ile normalleşeceği ve rejimin istikrara kavuşacağı beklentileri yayılıyordu. Erdoğan-ABD ilişkilerinin “eski”ye dönemeyeceğini, derinleşen bir rejim krizi söz konusuyken istikrar beklentilerinin hayal olduğunu anlattık.

Bugün de Trump ile Erdoğan arasındaki sevgi gösterilerine bakarak, AKP ile ABD'nin bu kez ilişkilerini onarmayı başardıklarını düşünenler yeniden meydana çıktı. Bu vesileyle, 2023'teki değerlendirmemiz içinde yer alan, AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından, ABD'de “Biden parantezi”nin açıldığı 2020'ye kadar AKP-ABD ilişkilerinin nasıl seyrettiğini açıkladığımız bölümü, bu sayımızda yeniden yayınlıyoruz.

Birçok akıldanenin savladığının aksine Türkiye hiçbir zaman ABD'nin arka bahçesi olmadı; Türkiye'de Fransız, İngiliz ve Alman emperyalizmlerinin nüfuzu tarihsel olarak daha köklü ve güçlüydü. 12 Eylül, bu bakımdan sadece ABD'nin İran ve Afganistan'ın düşmesinin ardından Türkiye'yi bir ileri karakol olarak tahkim etme girişi değil, aynı zamanda dizginleri diğer emperyalistlerin elinden alma hamlesiydi. Ancak Türk devletin bir türlü baş edemediği Kürt devrimci yükselişi 12 Eylülcülerini başarısız kılınca ABD'nin girişimleri de akamete uğradı. Kürdistan'daki devrimci dinamiklerle ABD çıkarları arasındaki çatışma Türkiye somutunda kendini belli etti.

SSCB'nin dağılması ABD'nin Türkiye'ye yönelik planlarını değiştirse de Türkiye'nin onun açısından önemini azaltmadı. Türkiye artık bir ileri karakol değil Avrupa Birliği içine sokulacak bir Truva attı, Ortadoğu'da oluşturmak istediği yeni projede ise bir koçbaşı, bir sıçrama tahtası olmalıydı. Ancak bu yönde adım atabilmek için dahi Kürdistan'daki devrimci dinamiklerin tasfiye edilmesi gerekiyordu. Bu tasfiyeyi şart koşan sadece Kürdistan'daki silahlı gücün ABD açısından yarattığı istikrarsızlık değildi. Kürdistan'daki başkaldırı aynı zamanda Türkiye'deki rejimin içinde silahlı kuvvetlerin yerini sağlamlaştırıyordu. Oysa eskiden beri OYAK ve anayasal güvenceleriyle Türkiye'nin AB üyeliği önündeki en büyük engel olan, ABD'nin Ortadoğu'daki işgal girişimlerine “yurtta sulh, cihanda sulh” prensibi ile dahil olmayan TSK, ABD'den çok Fransız emperyalizmine yakındı. Bu bakımdan Kürdistan'daki devrimci dinamiklerin tasfiyesine paralel olarak TSK'nın rejim içindeki hâkimiyetinin de bir demokratikleşme açılımıyla tasfiyesi şarttı.

ABD'nin istediği düzenlemelerin yolu önce Susurluk temizliği, sonra da ordu içindeki Ameri-

kancı unsurların eli ve medya desteğiyle yürütülen 28 Şubat darbesi sayesinde açıldı. Bu bakımdan 28 Şubat, rejime yönelik bir “balans ayarı” olmanın ötesinde bir muhteva taşıyordu. 12 Eylül'de yarım kalıp tavsayanı tamamlamayı, Türkiye'yi tümüyle ABD'nin etkisine sokmayı amaçlıyordu. ABD tasfiye sürecini önce Gülençilerin içinde kümelandığı DSP'nin de yer aldığı “kurtkuş-arı” koalisyonu aracılığıyla gerçekleştirmek istedi. Öcalan'ı TC'ye rehin vermesi de bu planın ilk ve aslı adımlarından biriydi. Ama 28 Şubat'ın gölgesinde kurulan bu koalisyon, koalisyon içindeki iki klingen çarpışarak güç kaybettiği “anayasa krizi” ve devamındaki ekonomik kriz zaten zayıflamış siyasi partileri daha da zayıflattığı için ayakta kalamadı; 2002 seçimlerinde ise darmadağın oldu. Böylelikle ABD, demokratikleşme açılımını yürütmek için, eski gömleği çıkarıp yeni gömleği giydiğini ilan eden, BOP eşbaşkanlığı hayalleri kuran AKP'lilere mecbur kaldı.

ABD'nin demokratikleşme açılımı AKP ile başlanamamıştı, Türk genelkurmayını etkisizleştirmek ve dizayn etmek amacıyla zaten Nisan 1999 seçimlerinden sonra kurulan hükümetle birlikte harekete geçmişti. Ancak bu noktada orduya yönelik henüz köklü bir tasfiye girişi başlamamıştı, silahlı kuvvetleri bütünüyle siyasetin dışında bırakma girişimleri yoktu. ABD daha çok ordunun hizaya çekilmesini, anayasal yetkilerinin budanmasını amaçlıyordu. ABD-TSK ilişkilerinde dönüm noktası 2003'teki Irak Savaşı oldu.

ABD Irak Savaşı'nı Kürdistan'ın güneyindeki güçlerin desteği olmaksızın kazanamazdı. Ancak doğrudan PDK ve YNK ile işbirliği yapmak ABD'nin B planıydı. Asıl plan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin, yalnızca Türkiye'de konuşlanacak ABD birlikleriyle değil aynı zamanda Irak'taki Kürtlerle de ortak hareket etmeyi kabul etmesi ve Saddam'ın kuzeyden gelen bu hücumla yıkılmasıydı. Gelgelelim, TSK Irak'ta statükonun korunmasını savunan Fransız emperyalizminin çizgi-sine hareket ediyordu; üstelik PDK ve YNK'nin silahlanmasının geleneksel Türk dış politikası bakımından doğuracağı sorunların farkındaydı. Bu bakımdan ABD askerlerinin Türkiye'yi bir geçiş noktası olarak kullanmasını mümkün kılan tezkereye karşı çıktı. Tezkerede mecliste reddedildi.

AKP'nin %34 oyla iktidara geldiği 2002 seçimlerinden bir yıl sonra Meclis'in Irak'ta savaş tezeresini reddetmesi, ABD'nin bu olayın faturasını (AKP'nin de çabası ile) AKP'ye değil Türk Genelkurmayı'na kesmesine yol açtı. Bu noktadan itibaren TSK, rejim içinde tümüyle marjinalleştirilmesi ve içindeki Amerikancı olmayan unsurlardan tümüyle ayıklanması gereken bir kurum olarak görüldü. Irak krizinden sonra TSK içindeki kemalistler ABD ile olan ilişkilerini düzeltme yönünde türlü girişimlerde bulundularsa da ABD açısından artık başka bir plan yürürlüğe girmişti.

Çuval krizi ABD'nin bu niyetlerini sembolik olarak ifade ediyordu. Politik hamleler bunu takip eden on yıl içinde geldi. Bugün Erdoğan'ın ABD ile arasını niye düzeltmeyeceğini anlamak için öncelikle ABD-TSK ilişkisinde toptan bir kopuşa yol açan bu dönemeci akılda tutmak gerekir.

2003-2010 sürecinde ABD TSK'ya karşı Amerikancı AKP'ye destek verdi. Kapatma davası girişimlerini, Balyoz vb. hareket girişimlerini, Cumhuriyet Mitingleri'ni boşa çıkardı, Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanlığını mümkün kıldı. Ancak ABD'nin verdiği, kerhen bir destekti. 2002 seçimlerinde olduğu gibi 2007 seçimlerinde de ne TUSİAD'ın medya kuruluşları ne de Gülençiler AKP'yi destekledi. Gülençiler 2007 seçimlerinde bile doğrudan AKP'yi desteklemek yerine açıktan Mehmet Ağar'ı destekliyordu.

Erdoğan 2009 yılında “Kürt Açılımı”nı telaffuz edip, bir sene sonraki referandumda 12 Eylül'ün sivil ve askerî bürokrasisinin tabutuna son çivi çaktığına, Türkiye'de ABD'nin planlarının hayata geçtiğini söyleyenlerin sayısı hiç de az değildi. Oysa gerçek tam tersiydi. Zira 2009'dan itibaren AKP, ABD'nin beklentilerini karşılayan adımlar atmaya başlamış olsa da, artık ortada ne Türkiye'nin içine sokulabileceği bir Avrupa Birliği, ne de eşbaşkanlığı yapılabilecek bir Büyük Ortadoğu Projesi kalmıştı. Üstelik ABD giderek zayıflarken emperyalistler arası paylaşım kavgasının şiddetlenmesi ABD'nin herhangi bir ülkede kendi nüfuzunu kurma imkânlarını daraltıyordu. AKP ve ABD açısından daha da vahimi bu süreçte Kürt hareketinin tasfiye olmak şöyle olsun daha da serpilip güçlenmesi, Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin de başına geçmek için adımlar atmasıydı. Son olarak, 2009 seçimlerinden itibaren AKP sandıkta irtifa kaybetmeye başlamıştı ve AKP'nin gerileyişi sonraki 14 yılda hiçbir zaman tersine çevrilemeyecekti.

ABD'NİN PLANLARI NE AB, NE DE ORTADOĞU İÇİN İŞLEDİ

21. yüzyılın başından itibaren Avrupa'da yaşananlar Avrupa Birliği adı verilen ucubenin, farklı çıkarları olsa da çıkarları ortakmış gibi davranan emperyalist devletler ve onların etki alanındaki diğer ulus devletlerin kaynaşmış birbiri içinde eriyemeyeceği düşüncesini doğruladı. Zaten sonrasında da İngiltere'nin AB'den ayrılması ve birçok başka ülkede baş gösteren ayrılma eğilimleri; güneydeki ve kuzeydeki üyelerin istikrarlı bir şekilde anlaşmazlık içinde olması; Doğu Avrupalı üyelerin bir türlü istenen ölçütleri yakalayamaması; Almanya ve Fransa'da baş gösteren siyasi istikrarsızlık belirtileri Avrupa'nın ulus devletlerinin evrimci bir süreci tamamlayarak birlik olamayacağına gösteren farklı örnekler oldu. ABD'nin Ortadoğu projesi de çoktan akamete uğramıştı. Erdoğan ise bu projenin eşbaşkanı olmaya talip olmasının ardından verdiği, Kürt silahlı hareketini tasfiye etme ve Kürtlerle masaya oturarak onlara AB yerel yönetimler şartnamesinde belirtilenler benzeri kültürel haklar sağlama vaatlerini yerine getiremediği için ABD'nin kerhen desteğini de yitirdi. Bu sürecin sonunda yalnızca AKP, ABD'nin beklentilerini karşılama konusunda gecikip başarısızlığa uğramadı; aynı zamanda ABD'nin AKP'ye kerhen destek vermesi için de bir sebebi kalmadı. ABD'nin Erdoğan'ı dengeleme ve onun yedeği olacak aktörleri hazırlama hamleleri tam da bu aşamada başladı. Sonrasında ise 2010'dan itibaren yedeğe alınmış olan “Gandi Kemal” ve CHP'si; ABD'nin denetiminde olan yahut sızdığı yargı, medya, istihbarat, eğitim gibi alanlardaki diğer kurumlardaki etkisi kısmen Gülençilerle Erdoğan arasındaki mücadele sonucu azalmaya başlayınca, ABD'nin Türkiye'de elinde kalan en önemli aygıtı olma işlevini üstlendi.

ABD'nin 2010'lardaki AKP'ye yaklaşımı 1990'ların sonundaki TSK'ya yaklaşımına benziyordu. ABD o zaman TSK'dan topyekûn kurtulmayı değil, TSK'yu etkisizleştirip rejimin içinde ikincil bir aktöre çevirmeyi hedefliyordu. Benzer şekilde AKP'yi de tasfiye edip hükümet koltuğundan birdenbire indirmeyi değil onu dengeleyecek muhalif bir güç yaratmayı amaçlıyordu. TSK'ya yönelik planları değiştiren Irak Savaşı olmuştu. AKP ile köprülerin atılmasına yol açansa Suriye'deki iç savaş oldu.

Irak'ta ABD'nin hareket planlarına taş koyan TSK idi. İlk bakışta Suriye'de böyle bir çatışma yaşanmıyordu. Zira ABD TSK'yu tasfiye ederken AKP'yi, tam da onun dış politikada TSK'dan farklı bir çizgi izleyeceğine, “yurtta sulh cihanda sulh” politikasının kısıtlarına uygun hareket etmeyeceğine dair verdiği teminat nedeniyle, deliğe süpürmemişti. Efendisine sadık kalan Erdoğan Arap Baharı sırasında, ABD'nin doğrudan askerî müdahaleler olmadan, ülke içi ayaklanmalarla hükümet değiştirme planlarına, kısacası renkli devrimlere, Libya'dan Mısır'a kadar kraldan çok kralcı bir şekilde sahip çıktı. Suriye'de de Esad'a yönelik en sert müdahalenin destekçisi oldu. Bununla birlikte Erdoğan'ın Türkiye'deki hesaplarını bozan Kürt dinamiği, Suriye'de de onun bu girişimlerini ayaklarına doladı. Esad'a karşı ABD'nin gönlünden geçen hamle; Kürtlerle İslamcıların, Türkiye'nin askerî ve lojistik desteği ile Şam'a karşı ortak hareketiydi. Kaderin bir cilvesi olarak Erdoğan'ın da selefi TSK gibi bu plana açıktan olmasa da pratikte ayak diremesi gerekiyordu. Zira Erdoğan Kürdistan'ın kuzeyinde PKK'nın varlığına son veremediği gibi Türkiye'de “Türkiyelileşen” ve demokrasi mücadelesinin başını çekme planları yapan bir Kürt hareketiyle boğuşuyordu. Bunların üstüne bir de Kürdistan'ın batısındaki Kürtleri “Demokratik Suriye” için silahlandırıp meşrulaştırmayı kabul edemezdi. Ancak Kürtlerin desteğini almadan da Esad'tan kurtulmak mümkün değildi. Böylelikle Türkiye'nin Esad karşıtı koalisyonu desteği daha baştan, ABD'yi rahatsız eden şekilde Esad karşıtı muhalefeti parçalayan ve bütünlüklü olmayan bir karakter taşıyordu. Rojava Devrimi ve PYD'nin açıktan Esad karşıtı bir koalisyonda yer almak yerine Rusya ve Şam ile esnek ve dengeli bir ilişki sürdürmeyi tercih etmesi Erdoğan'ın kilitlenmişliğini daha da artırdı. Onu, ÖSO'cu, Nusracı çeteleri Esad'dan çok Kürtlerin üzerine sürmeye itti. Bu durum, “Demokratik Türkiye” projesinin altından kalkamayan AKP'nin “Demokratik Suriye” projesinin de altından kalkamadığı anlamına geliyordu.

2012'de Hakan Fidan'a yönelik kaydırma operasyonu, 17-25 Aralık 2013'teki yolsuzluk operasyonları ABD'nin Erdoğan'dan vazgeçtiğinin açık göstergeleriydi. Bunlar, Erdoğan'ın 2015'te yaşadığı seçim yenilgisi sonrasında pozisyonunu koruyabilmek için Kürtlere karşı başlatmak zorunda kaldığı iç savaş ile bir araya gelince Erdoğan ABD'den iyice ayrı düşmek zorunda kaldı. Çünkü Erdoğan istese de, Rojava'ya karşı konumunu ABD ile uyumlu hâle getirmesi; bu durum onu 7 Haziran seçim yenilgisindeki mağlup ve daha güçsüz konuma sokup HDP'nin daha da güçlenmesinin önünü açacağı için mümkün değildi. 2003'te Genelkurmay ile yaşanan krizdeki beklentinin aksine bu kez ABD, “yurtta sulh, cihanda sulh” diyen bir hükümet istiyordu. Bu ise sürekli güç kaybeden Erdoğan'ın iktidarını korumak için başlatıldığı iç savaşın sonlandırması anlamına gelecekti. Bu durum Erdoğan'ın rotayı Rusya'ya çevirmesine ve darbe girişimi sonrası daha da gerginleşen ABD ile ilişkilerinin iyice dinamitlenmesine yol açtı. ABD'nin Ortadoğu'da herhangi bir askerî müdahaledense pasif bir tutum izlemesi Obama'dan sonra Trump ile sürdü. Bu nedenle, kendi yaşadığı siyasal sorunlar ve ABD bürokrasisiyle mücadelesi nedeniyle Erdoğan ile anlaşmaya en müsait başkan olan Trump döneminde dahi ilişkileri normalleştirmek, 2010 öncesine dönmek mümkün olmadı.

ABD'nin Erdoğan'ı dengeleme ve onun yedeği olacak aktörleri hazırlama hamleleri tam da bu aşamada başladı. Sonrasında ise 2010'dan itibaren yedeğe alınmış olan “Gandi Kemal” ve CHP'si, ABD'nin denetiminde olan yahut sızdığı yargı, medya, istihbarat, eğitim gibi alanlardaki diğer kurumlardaki etkisi, kısmen Gülençilerle Erdoğan arasındaki mücadele sonucu azalmaya başlayınca, ABD'nin Türkiye'de elinde kalan en önemli aygıtı olma işlevini üstlendi.